

Jegyzőkönyv

az Országos Köznevelési Tanács

2009. szeptember 24-én, csütörtökön, 11 órai kezdettel,
az Oktatási és Kulturális Minisztérium (Budapest V., Szalay utca 10-14.)
101. számú tanácstermében megtartott
ülésétől

Napirend:

1. A Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetésének oktatást érintő tételei
Előadó: dr. Szüdi János szakállamtitkár

Elnököl: Dr. Loránd Ferenc, az OKNT elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Varga Erzsébet (Magyar Gyorsírók és Gépírók Országos Szövetsége beszédgyorsíró szolgálat)

Az ülés résztvevői**Az Országos Köznevelési Tanács tagjai:**

Bátyai László
Dr. Cseh Sándor
Dr. Hadházy Tibor
Horn György
Dr. Karlovitz János
Dr. Keszei Ernő
Dr. Loránd Ferenc
Dr. Mihály Ottó
Dr. Nahalka István
Dr. Szabados Lajos
Szakács Mihályné dr.
Dr. Szebedy Tas
Dr. Szenes György
Dr. Szilágyi János
Dr. Závodszy Géza

Meghívottak:

Dr. Szüdi János (OKM)
Csillag Márta (OKM)
Patay Péterné(OKM)
Kosinszky Zsuzsa (OKM)

(Az ülés kezdetének időpontja: 11 óra 05 perc)

DR. LORÁND FERENC, az OKNT elnöke, az ülés levezető elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Kezdünk.

Tisztelettel köszöntöm az OKNT megjelent tagjait, bár többen jelezték, hogy a mai ülésen nem tudnak jelen lenni. Miután a jelenlegi ülésnek úgy sem abban az értelemben van perdöntő jelentősége, hogy döntünk vagy nem döntünk, véleménynyilvánítási jogosítványokkal rendelkezünk, aminek azonban publicitást tudunk adni, tehát nem jelentéktelen, hogy hogyan foglalunk állást. Azt javaslom ezért, hogy kezdjük meg a költségvetési törvény módosításáról szóló vitát.

Szeretettel üdvözlöm a minisztérium képviselőjében Csillag Márta főosztályvezető asszonyt, akit arra fogunk kérni, hogy vezesse föl ezt a szöveget – egyébként kaptunk egy nagyon jó előzetes anyagot, kvázi indoklását a törvénymódosításnak.

Napirend előtt szeretnék fölvetni egy kérdést az OKNT tagjainak, és ennek függvényében dönthetünk is erről, vagy levehetjük végül napirendről. Volt már vita, amikor tárgyaltuk a Nahalka Istváné anyagát a szakképzés és az általános képzés viszonyáról, van-e egyetértés abban, hogy a szakképzés megkezdése előkerülhessen a 9. évfolyamra. Erről volt már vita, de nem volt igazán állásfoglalás. Most megjelent a szakképzési törvény módosítása, és az a kérdésem, illetve felvetésem, hogy legalább utólagosan az OKNT-nek ki kellene fejeznie a véleményét. Nem okvetlenül egyetértő vagy egyhangú véleményét, de jelenjék meg a sajtóban vagy a pedagógiai publikációkban a véleményünk arról, hogy a szakképzést előrehozták a 15 éves korra, a szakképzési törvény és ennek megfelelő oktatási törvényi passzusok módosításával. Erről kellene véleményt mondanunk.

Mondom, hogy miért tartom ezt nagyon lényegesnek. Úgy vélem, hogy ez a törvény keresztbemetszi az esélyegyenlőségről szóló összes hivatalos minisztériumi vagy kormánynyilatkozatot, mert a magyar gyerekek körülbelül 25 százaléka számára nem biztosítja az általános műveltség megszerzéséhez azokat a lehetőségeket, amiket a kedvezményezettebb rétegek számára. Ez úgymint utánlövés, mert a törvény megszületett. Nem vagyok egészen tisztában azzal, hogy ilyen törvény meghozatala előtt nekünk kellett volna-e döntést hozni, OKNT-veleményt vagy sem. Ez elmaradt mindenképp. Az a kérdésem, látjátok-e értelmét annak, hogy ezzel legalább utólag foglalkozzunk testületileg. Én a szaksajtóban mindenképpen elmondom a véleményemet, Trencsényi Lászlónak meg is jelent a mai Népszabadságban ezzel kapcsolatos írása. Kérdezem, óhajtunk-e ezzel foglalkozni valamilyen értelemben vagy nem.

DR. ZÁVODSZKY GÉZA: Ügyrendi javaslatom lenne. Nagyon heves vitát folytattunk erről, nagyon megoszlottak a vélemények – 1-2-3 szavazattöbbsége van valamelyik álláspontnak –, és én úgy emlékszem, hogy a kimondottan szakképzés szakértői és képviselői támogatták ezt a megoldást. Én nem szakértőként, más megfontolásból, amennyire ezt az ügyet ismerem – szerintem ne ismételjük meg – szintén támogattam. Függetlenül azoktól az aggályoktól, amelyeket fölvetettél – mert azok jogosak –, a mai magyar realitás más.

Az ügyrendi javaslatom, hogy mivel volt egy heves vita, ezt megismételhetjük, és két álláspont lesz – függően attól, hogy melyiknek van többsége –, de nem tudom, utólag kell-e erre energiát és időt fordítanunk. Én azt javaslom, hogy ne.

DR. SZILÁGYI JÁNOS: Én azt javaslom, ne tegyék ezt. Én magam személyesen támogattam – nem is nagyon árultunk zsákmacskát, leírtuk Szenes Gyurival –, kialakult egy patthelyzet, nem nagyon billent a mérleg nyelve egyik oldalra sem, és akkor azt mondtunk, nem baj, nem tudunk megegyezésre jutni. Nekem is az a javaslatom, hogy ezzel már nem nagyon tudunk mit kezdeni, ráadásul képviselői kezdeményezésre született, képviselőkön pedig számon kérni, hogy miért terjesztették be, nem tudom, a jogrendbe mennyire illeszkedne bele. Nem a minisztérium volt az előterjesztője ennek a dolognak. Itt tehát van egy ilyen jogi probléma is. Elég furcsa lenne, ha ilyen formában tennénk ezt szóvá. Köszönöm.

DR. NAHALKA ISTVÁN: Több dolgot szeretnék mondani, az egyiket az utóbbihoz, hogy milyen jogi probléma merül itt fel. Az OKNT jogkörei között van egy olyan pont, amelyik azt mondja – sajnos, nem tudom szó szerint idézni –, hogy a Nemzeti alaptanterv végrehajtásával kapcsolatban vannak feladatai. Én azt gondolom, hogy ha egy törvényjavaslat – legyen az akár a miniszter vagy más miniszter, képviselő vagy több képviselő törvényjavaslata, törvénymódosítási javaslata – jelentősen érinti a Nemzeti alaptanterv végrehajtását, akkor logikusnak tűnik – persze lehet, hogy jogászok mást mondanak –, hogy az OKNT elé kerüljön be.

A másik, amit mondani szeretnék – a múltkor már fölvettem ezt a kérdést, én is napirend előtt szóltam hozzá ebben az ügyben –, én Závodszy Gézával egyetérték abban, hogy nem nagyon van értelme a vita újbóli felelevenítésének, tehát azt hiszem, ebben a formájában én sem támogatom a javaslatot. De én nem is ezt vettem föl a múltkor. Azt vettem föl, hogy kérjünk a minisztériumtól egy tájékoztatást, ez hogyan történt. Ezt most meg is tudom toldani más dolgokkal is, merthogy a miniszter megnyilvánult ebben a kérdésben. Engem érdekelne, hogy a minisztériumi apparátus megnyilvánult-e a törvénnyel kapcsolatban, ha igen, hogyan, és abban hogyan használta fel mindazokat az eredményeket, amelyek az OKNT vitájából adódtak, és ahhoz képest miért úgy nyilvánult meg, ahogy megnyilvánult. Én ezt tartanám fontosabbnak. Egy tájékoztatót ebből a szempontból elégnek tartok.

Megnyithatjuk újra a vitát, esetleg érdekes is lehetne, de ebben a pillanatban én sem sok értelmét látom.

DR. KARLOVITZ JÁNOS: Én pedig úgy látom, hogy kialakult ez a nagyon szenvedélyes vita itt közöttünk, mindenki jót akar, próbálja a saját igazát bizonyítani – de nem zártuk le. Tulajdonképpen megérné, hogy folytassuk, akár nem hivatalosan, informális körülmények között, és akkor abba bele lehet foglalni azt is, ami történt. Az egész szakképzés megérné, mert alig-alig foglalkozunk szakképzéssel, pedig az nagyon fontos területe az oktatásnak. Vannak most ezek az év végi beszámolók. Van egy szakképzési albizottságunk, itt ül az elnöke, és olyan neves tagja, mint Szenes György, aki a szakoktatásban tényleg otthon van, úgyhogy megérné, hogy az egész szakképzés-szakoktatás kérdését napirendre tűzzük valamikor, még ebben az évben vagy a jövő év elején.

ELNÖK: Csak annyit szeretnék mondani, én nem azt javasoltam, hogy ezt a vitát újra folytassuk le. Azt javasoltam, hogy valami módon tükröződjék, legalább az oktatásban érdekelték nyilvánossága előtt, hogy itt volt egy jelentős ellenzéke annak, ami most törvényként megszületett, tehát hogy különböző vélemények hangzottak el. *(Dr. Szabados Lajos: Támogatói is voltunk!)* Azt gondolom, értelemeszerű, hogy ha azt közöljük, voltak ellenzői, ezzel azt is

közöljük, hogy voltak támogatói. Erre vonatkozóan tettem föl a kérdést, foglalkozzunk-e egyáltalán egy ilyen közleménnyel, vagy pedig tekintsünk el ettől az egésztől, és felejtjük el.

DR. MIHÁLY OTTÓ: Nem érdemes ezt a vitát, különösen valamilyen éppen adódó, ad hoc tennivaló érdekében újra elővenni. A vitából annyi rögzíthető, hogy különböző felfogások voltak ebben a dologban. Azzal természetesen nem értek egyet, hogy jogi probléma van: semmiféle jogi probléma nincs. Nem csak a miniszter meg az apparátus adhat feladatot az OKNT-nek, hanem a körébe utalt szakmai kérdésben bármilyen apropó szempontjából megnyilvánulhat. Attól, hogy egy képviselő éppen mit terjesztett be, és ezt különböző okok miatt miért sikerült keresztülvinni a parlamenten, ez önmagában nem határozhatja meg. Csak jelen pillanatban nem látom értelmét. Értelmét annak látnám – és nem is a szakképzés oldaláról –, hogy azt a kérdést tegyük fel, ami ennek következményeként megjelent, milyen helyzetben van a NAT, amely elvileg ma is úgy működik, hogy 12 évfolyamon kell szabályozni a rendszert, mi a szabályozás szempontjából az érvényessége. A beinduló alternatív szakképzés elvileg olyan programokat is megfogalmazott, amelyek szerint már általános képzés a negyedik évfolyam után bele se fért, ezeknek a gyerekeknek a negyedik évfolyam után már nem kell általános képzés. Ez igazán probléma, de nem szakképzési probléma, hanem általános, a törvényben rögzített tartalomirányítási, tartalomszervezési rendszer kérdése. Azt javaslom, ezt tűzzük napirendre, ennek a megvitatását. Mert ennek egyik nagyon fontos konkrét megjelenési módja, hogy egyszer csak van tizenegy évfolyamos képzés. De ez csak az egyik, mert ha a képviselő elég ügyes, a parlamenten keresztül bármilyen javaslatot véghez vihet, akár a 6+6 helyett azt mondhatja, hogy 6+2.

Ezt kérném én, mert ez lenne számunkra az igazi kérdés, amit tényleg végig kellene zongorázni: még meddig megyünk el abban a hullámban, hogy a munkaerőképzés bizonyos módjaiban érdekeltek határozzák meg a magyar közoktatás működését.

DR. SZENES GYÖRGY: Ottóval most számos dologban egyetérték. Úgy gondolom, nincs szükség arra, hogy ezt még egyszer napirendre tűzzük, és arra sincs szükség, hogy erről még egyszer beszéljünk, valamiféle közleményt adjunk ki, hiszen az elnök úr által kiadott közleményben, amikor erről tárgyaltunk, nagyon szépen megjelent, hogy itt az álláspontok meglehetősen távol állnak egymástól. Ezt még egyszer leírhatjuk, de nincs miért leírni. Nagyon távol állnak egymástól: van, aki támogatta ezt a fajta szakképzési koncepciót, más meg ellenezte. Ez most is így van. Ha újranítjuk a vitát, megint ez lesz. Ez megjelent abban a közleményben, amit leadtál – még egyszer erről nem beszélnék.

Ami viszont súlyponti kérdés, amit Ottó emlegetett: mi van akkor a tartalmi szabályozással az elkövetkező időszakban? A 18 évig tartó tankötelezettség, az általános képzés és a szakmai alapozás viszonya. Erről érdemes egy vitát nyitni, mert fontos kérdés lehet.

De azt gondolom, a mostani helyzetben a költségvetés még fontosabb. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Értettem. Mit szólnátok ahhoz, ha abból a szempontból gondolnánk végig a helyzetet, hogy a fennálló törvényi rendelkezések mennyiben érintik az esélyegyenlőségről kiadott hivatalos kormány- és miniszteri deklarációkat? Ebben a kérdésben burkoltan benne van a véleményem, hogy súlyosan sérti. A magyar gyerekek kvázi huszonöt százaléka számára az általános képzés befejeződik a nyolcadik évfolyam végén, míg a többieknek a tizenhatodik

életévük végéig tart, ez súlyos probléma. Az esélyegyenlőség szempontjából érdemes lenne szerintem végiggondolni.

DR. NAHALKA ISTVÁN: Ez ugyanannak a kérdésnek egy más módon való megfogalmazása. Ha az előbb nem értettem egyet a vita újbóli elindításával, akkor sajnos most ezzel sem érthetek egyet. De ennek egy általánosabb felvetésével igen, és ezzel kapcsolatban a múltkor is egyetértés volt az OKNT-ben: egyszer az esélyegyenlőtlenség problémájával foglalkoznunk kell. Ebben az értelemben igen, és ott akár ezt a részkérdést is fölvethetjük majd újra, hátha addigra már másképpen formálódnak a vélemények. Én viszont fontosabbnak tartanám, amit Ottó mondott, hogy a tartalmi szabályozás anomáliáival kapcsolatban tartsunk OKNT-ülést, legyen ilyen napirendi pontunk.

ELNÖK: Milyen előterjesztőt javasolunk erre a napirendre? Minisztériumi előterjesztést, mi válasszunk önként jelentkezőkből.

DR. ZÁVODSZKY GÉZA: Nekem rögtön megindult az agyam. Az egész problémakörhöz egy nagyon alapos társadalomismeret kell: a mai magyar valóságnak és a gyermekpopulációnak az ismerete, ami évtizedről évtizedre változik pozitív és negatív értelemben. Én ezzel foglalkozó szociológust vagy szociológusokat is vagy azokat hívnék, semmiképpen a szakigazgatást, mert azok egész más oldalról nézik.

Megismétlem: nagyon komoly valóságismeret kell. Sokan a szakképzés képviselői közül a valóságból kiindulva tették meg a javaslataikat is – nem akarom folytatni. Fölvetődik olyan súlyos probléma, amit nem tudunk megoldani: helyes-e, hogy tizenkét évfolyamig van a magyar közoktatás, nem volt-e kicsit elhamarkodott. Én magam lelkes voltam, amikor megszületett ez a döntés, de vajon nem volt-e ez elhamarkodott? Szétnézhetünk Európában, hogy hol van – kevés helyen van, és ahol van, komoly problémákat okoz, de nem akarok ebbe belemelegedni.

Ismétlem: valószínűleg a társadalomtudományokban, szociológiában, a mai magyar valósággal foglalkozó szakembert érdemes volna megkérdezni.

DR. MIHÁLY OTTÓ: Ez két kérdés szerintem. Én nem zárkozom el, nagyon izgalmas dolog – csak más kérdés. Én azt gondolom, a testületnek az alapkonstrukcióból fakadó feladata az, hogy olyan szakmai, szakmapolitikai kérdésekkel foglalkozzék, amely az OKM feladatkörébe tartozik. Biztos, hogy az egyik maga az, hogy a tartalomfejlesztést, a tartalomhasználást, tartalomtermelést, a tartalom elosztását, a tudás elosztását szabályozó rendszerben vannak-e problémák vagy nincsenek. Az egy következő kérdés, hogy ez a tartalomelosztó rendszer – mert az egyik nagyon fontos eleme ennek, hogy milyen tartalmakat hogyan osztok el – jelen pillanatban megfelel-e annak, hogy eddig a korig tart a kötelező oktatás, vagy nem felel meg, és más kérdés a kötelező oktatás törvényben való kiterjesztése. Engem azért nem nagyon érdekel a dolognak ez a része, mert a tizenegy évfolyamos szakképzés nem azért probléma, mert most ott van a törvény, hanem önmagában probléma.

Ez tehát két dolog, de én nem zárkozom el. Azt gondolom, ehhez viszont akkor el tudok képzelni egy közös előterjesztést a minisztérium részéről, de el tudom képzelni, hogy tényleg megkérdezzük a minisztériumot, hogy hogy látja ezt a dolgot.

DR. SZÜDI JÁNOS: Az előrehozott szakképzésben szerintem is egy kicsit okafogyott. Gyuri ott volt, küzdöttünk, több rossz közül a lehető legkisebbet sikerült elérni – merthogy eredetileg az egészet vissza akarták hozni. Ez egy alternatíva, amit választani lehet, és olyan nagyon nem fogják választani, mert foglalkoztatási gondokat okozna az iskolákban.

Amit én fontosnak tartanék – és ezt lenne érdemes megbeszélni –, hogy az SZMM-et meg kellene kérdezni, milyen szakmákat akar idetenni. Ez a lényeg. Azt kellene megvalósítani, hogy azok a szakmák kerüljenek ide, amelyek kisebb presztízsűek. Ez három évfolyamos képzés lesz – azért három, mert azt sikerült elérni, hogy az oktatási idő egyharmadát, vagyis a három évfolyamból egyet általános műveltségi tartalommal kell megtölteni. Nagy harc volt, Ottóék dolgoznak rajta: egy kerettantervet akarunk készíteni hozzá.

Nekem az a lényeges, hogy az SZMM minél kevesebb szakmát tegyen ide, olyan szakmákat, amelyek nem magas presztízsértékűek – hogy rövid legyen –, ne vonzza oda a gyerekeket az elit szakmákban, mert nem is lehet átadni ezen idő alatt egy olyan szakmát, amelynek a szakmai képzési ideje három év. Ezt lehetetlen összesűríteni úgy, hogy ezer órát – az általános műveltségi tartalomra sikerült kiharcolni. Azt javaslom, próbálja meg a testület az SZMM-et bevonni ebbe a tanácskozásba, és arra orientálni, hogy lehetőség szerint így alakuljon, ahogy ebben a Gyuriék egyébként jól harcoltak. Elnézést, nem beszéltem meg Gyurival, de mindent megtettek, mert ez nem szolgálja a szakiskolák érdekeit. Ott voltam, még a kamara sem támogatta ezt a megoldást – ez volt az érdekes benne. Azt mondták, hogy nem jó. Így sikerült azt elérni, hogy ne az egész rendszert fordítsák át.

DR. MIHÁLY OTTÓ: Az alapvető, eredeti megoldás szerint kiirtották volna teljesen az általános képzést. Nem mindenki tudja, mi volt a kiindulópont.

DR. SZÜDI JÁNOS: Bizonytalan volt a kiindulópont, még az sem volt világos, hogy mikortól akarják. A korábbi munkaügyi miniszter javasolta, hogy tizennégy éves korban kezdődhessék a szakképzés. Szerényen megjegyeztem, hogy ne haragudjon, a tanulók hetven százalék akkor még az általános iskolát se fejezi be, mert hétéves korban megy általános iskolába, és hét meg nyolc, akárhogy számolom, tizenöt. De először, ez a tizennégy éves kori szakképzés volt a kiinduló pont. Akkor nagy nehezen sikerült elérni, hogy már tizenöt éves korról beszélünk, és nagy vívmány az is, hogy bekerült a törvénybe, hogy általános iskolai végzettséggel lehet felvenni a gyereket, vagyis nem lehet kiutálni a gyereket az általános iskolából. Ez fontos dolog, mert attól félttem, ha akármilyen életkort tesznek bele, arra megy a játék, hogy a gyerekeket kilökjék az általános iskolából, mert abban lesz érdekelt az iskola, hogy megbuktassa, kinyomja az általános iskolából. Nem lett annyira rossz tehát, mint amennyire indult. De egyetérttek Ottóval abban, hogy nagyon fontos lenne megtudni, melyek azok a szakmák, amelyeket az SZMM javasol, ebben még mi is egy kicsit tapogatózunk.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Nagyon hasznos volt.

DR. KESZEI ERNŐ: Én csak azt szeretném hozzátenni, mindenképpen van jogharmonizációs probléma is. Nem lehet olyan, hogy a törvények egymásnak ellentmondanak, noha vannak ilyenek, és az OKNT jogositványai körébe tartozó törvények között érdemes

megfontolni azt is, hogy akkor milyen stratégia, milyen elképzelés mentén történjék meg ez a jogharmonizáció. Ilyen aspektusa is van tehát ennek a kérdésnek.

DR. SZÜDI JÁNOS: Nagyon résen volt az SZMM, és a két törvény összedolgozták, sőt, kivették a 16 évet, még az Szht.-t is hozzáigazították.

DR. MIHÁLY OTTÓ: Teljesen harmonizálták.

DR. SZÜDI JÁNOS: Három törvény módosul együtt annyira gondosan elő volt készítve ez a változás, hogy ennyit sikerült elérni: bekerült a általános iskolai végzettség, az egyéves általános képzés, és hogy nem általánosan csak meghatározott szakmák esetében valósítható meg, mert tulajdonképpen a szakmunkásképzést akarták visszahozni, innen indult a dolog.

DR. SZILÁGYI JÁNOS: Én is fontosnak tartom, itt is elhangzott a vitában: a szülő meg a gyermeke el tudja dönteni, hogy az ő számára melyik kedvezőbb. Nyilván lesz egy elméletigényesebb szakképzés, meg lesz egy rövidített szakképzés, amelyben tizenhét éves korára szakmához jut. Vannak olyan családok, ahol ez nagyon fontos szociális kérdés, hogy tizenhét vagy tizenkilenc évesen jut szakmához.

Amiben mi vitakoztunk az SZMM-mel, az az volt – és itt a közoktatási törvény módosítása is egyértelműen fogalmaz –, hogy a szakiskolai képzés 9. évfolyamán megkezdett szakképző évfolyam. Mi azt mondtuk, hogy a 9. évfolyam szakképző évfolyam legyen, nyilván iskolai tanulmányi körülmények között. Ők nem akarták szakképző évfolyamnak, ebben volt vita. Ma megyek a minisztériumba, és folytatjuk.

DR. SZÜDI JÁNOS: A szakképzési évfolyam. A 9. évfolyamon az 1/9., 2/10. és 3/11. évfolyamok ezek.

DR. SZILÁGYI JÁNOS: Mi ezt az álláspontot képviseltük. Amit Szüdi úr mondott, az korrekt.

ELNÖK: Akkor az a kérdésem, foglalkozzunk vele vagy ne.

DR. KARLOVITZ JÁNOS: Én azt mondom, mindenképpen ránk tartozik, négy szempontból is. Volt már szó az esélyegyenlőségről, volt már szó a tantervi vonatkozásról, a NAT vonatkozásáról, de én hozzátenném, hogy az iskolaszervezetet is érintő dolog ez. Itt is van lehetőség. A negyedik pedig a pluralista iskola, egyáltalán, ilyen szempontból is lehetne. Egy olyan csomóponti kérdés ez, amihez feltétlenül közünk van. Azt szeretném, hogy nem hivatalos személlyel, hanem magunk között. Mert ez nagyon nagy vitának ígérkezik. Sok mindenben nem értünk egyet. Nahalka Pistával beszélgettünk például, és ő azt mondta, ez elvágja a komprehenzív iskolát. Nem értem, miért vágná el. Ha megmagyarázzák, megértem. Sok mindent nem is értünk, és érdemes lenne egymásnak is megmagyarázni. A javaslatom mindenképpen, hogy legyen ez téma közöttünk, de ha lehet, különösebb előadó nélkül.

ELNÖK: Van-e javaslat vagy jelentkező arra, hogy mégis, ki vezesse föl ezt a vitát. Valami orientálás mégis kellene. Leülünk, elbeszélgetünk, a kávé mellé még egy szendvicset is fogunk kapni motivációként, és elvagyunk...

DR. ZÁVODSZKY GÉZA: Bocsánat, de itt János képviseli, hogy vitázzunk, beszéljünk erről, a többség azt mondta, ennek nincs értelme. Szerintem ez ügyrendi kérdés: akarjuk-e a közeljövőben megvitatni, vagy nem akarjuk. Nincs elvi kifogásom, inkább gyakorlati: akarjuk vagy nem, és ha akarjuk, akkor lehet erről beszélni.

ELNÖK: Én fölvettem a kérdést.

DR. MIHÁLY OTTÓ: De nem az eredeti kérdésednél tartunk már, hanem...

ELNÖK: Nem. Ott tartunk, hogy egyáltalán ezt a problémát akarjuk-e tárgyalni, és akkor betesszük egy OKNT-ülés napirendjére.

DR. MIHÁLY OTTÓ: Szerintem úgy tedd fel a kérdést, vegye-e napirendre az OKNT, és aztán megbeszéljük, mikor és hogyan. Ezt a kérdést vegye-e napirendjére az OKNT? Utána dönthetünk abban konkrétan, hogy hogyan és mikor.

DR. NAHALKA ISTVÁN: Elnök úr, lehetne pontosítani, mi ez a kérdés, hogy miről akarunk vitázni? Egy kicsit leszek konstruktívabb. Van az eredeti, hogy kifejezetten a szakképzés problémáját, a szakképzés elkezdési ideje lehozatalának kérdését vitassuk meg. Volt egy másik javaslat, hogy a tartalmi szabályozás anomáliáit beszéljük meg, és a harmadik, hogy az esélyegyenlőtlenség problémáit általánosságban vitassuk meg. Ez a három téma merült fel eddig, de ezek összefüggnek egymással, azt elismerem.

ELNÖK: Akkor a kérdés most nyilván nekem szólt, hogy próbáljak konkrétan fogalmazni, konkrétabb javaslatot tenni. Én egyetértek azzal, amit Ottó mondott, hogy a tartalmi szabályozás oldaláról ragadjuk meg. Ennek lesznek nyilván szervezeti, szerkezeti problémái is, mert vannak a tartalmi szabályozásnak általános problémái a magyar közoktatási szabályozás rendjében. Ez kerülne elő, és ennek kvázi egy alpontja, alfejezete a szakképzés helye, szerepe, kezdete. Ilyen megközelítést javasolnék, és akkor egyúttal meg is kérdezem, van-e közöttetek valaki vagy valakik – én egyébként javasolnék erre két vagy három tagot.

DR. MIHÁLY OTTÓ: Először ezt döntsük el, jó?

ELNÖK: Először azt döntsük el, hogy igen vagy nem. Jó, döntsük el. Aki azt mondja, legyen egy ilyen napirend, tegye fel a kezét! (9) Ellenszavazat? (2) Tartózkodás? (2) Akkor lesz ilyen napirend.

Most a másik kérdés: miután eldőlt, hogy ezt napirendre tűzzük, el kellene döntenünk, hogy ki készíti ezt elő...

DR. MIHÁLY OTTÓ: Mikor?

ELNÖK: Utána megnézzük, milyen határidőink vannak. Van-e közöttetek jelentkező?

DR. MIHÁLY OTTÓ: Egyként. Társműködésbe vonulunk Pistával. Vili nincs itt, aki NAT-ügyben az elmúlt időszakban nyakig benne volt a problémában. Pista biztos behozza ezt a szempontot, és akkor megnézzük – de hangsúlyozom, problémafelvető bevezetés. Nem valamilyen tanulmány erről, hanem hogy hol érzékelhetők tulajdonképpen olyan pontok, amelyekben számolni kell azzal, hogy konfliktusok keletkezhetnek ebben a dologban.

ELNÖK: Pista, vállalod?

DR. NAHALKA ISTVÁN: Nagyon szívesen, csak jó lenne, hogyha Szenes György vagy Szilágyi János is bekapcsolódna.

ELNÖK: Kérdezem kettőtöket: melyikőtök vállalkoznék rá szívesen, hogy bekapcsolódik?

DR. SZILÁGYI JÁNOS: Inkább mind a ketten.

ELNÖK: Az nagyon jó. Most jön az a kérdés, Ottó, hogy mikor.

DR. MIHÁLY OTTÓ: Ebben a naptári évben szerintem már nem.

ELNÖK: Meddig vannak előterjesztési javaslataink?

KOSINSZKY ZSUZSA: Év végéig mindenképpen.

ELNÖK: Akkor ezt tüzzük ki jövő januárra, jó? *(Többen helyeselnek.)*

Akkor a határozati javaslatot szavazásra teszem fel: ki az, aki egyetért azzal, hogy a következő év januárjában ezt a szakképzés, általános képzés, tartalmi szabályozás problémakört a Mihály Ottó vezetésével megalakuló kérdésfelvető team előterjesztésével január... *(Dr. Mihály Ottó: Problémaexponáló előterjesztésével.)* Ez nagyon elegáns: ...problémaexponáló előterjesztésével napirendre tüzzük. Aki azt mondja, hogy igen, kezet föl! (8) Aki nemmel szavaz? *(Nincs jelentkező.)* Ki tartózkodik? (4)

DR. ZÁVODSZKY GÉZA: Tartalmilag ugyanaz volt a javaslatod, mint amiről az előbb szavaztunk.

ELNÖK: Akkor ezt lezárhatjuk. Most kérem szépen Szüdi urat, hogy terjessze elő az írásban már megkapott anyagot.

DR. SZÜDI JÁNOS: Tisztelt Tanács! Az anyag előterjesztése megtörtént, gondolom, mindenki látta, ami benne van. Egyet szeretnék mondani. Eddig öt tanácskozáson vettem részt, nagyjából elmondtam, hogy a lehetőségek költségvetése: azt lehet elosztani, ami rendelkezésre áll. Ilyen értelemben nagyon sok mindent hozzátenni nem lehet ahhoz, hogy ennyi pénz jut vagy nem jut. Két olyan pont rajzolódott ki az eddigi öt értekezleten, amit továbbítani kértek a

vezetésnek: az egyik a gyermekétkeztetés normatívája, a másik az alapfokú művészetoktatás. Azt gondolom, a gyermekétkeztetést a kormány valóban napirendre tűzte, tehát nézik ezt a kérdést. Az alapfokú művészetoktatásnál nem látom olyan súlyosnak a helyzetet, mint ahogy megjelent a sajtóban. Olyan szolgáltatásról van szó, amely soha nem volt ingyenes, mindig kellett térítési díjat fizetni érte.

A harmadik csomópont, ami szintén előjött, a pedagógus-továbbképzés. Annyit szeretnék elmondani róla, hogy ilyen jól finanszírozott ellátás, mint a pedagógus-továbbképzés, nagyon kevés lesz a jövőben. Azt kérték, hogy azokat a költségvetési tételeket, amelyek uniós forrásokból pótolhatók, lehetőség szerint tehermentesítsük. Van egy forrás a költségvetésben a megkezdett állami finanszírozású továbbképzések finanszírozására – merthogy az uniós pénz és az állami pénz nem keverhető össze, tehát ahhoz, fogunk egy pályázatot kiadni, hogy be lehessen fejezni az állam költségek terhére megkezdett továbbképzéseket. Egyébként uniós pénzekből több mint 11 milliárd forint lesz továbbképzésre. Ennek az egyik programja fenn van a honlapon – én nem tudom megmondani, milyen számon, de majd Márta megmondja. Több mint 7 milliárdos továbbképzés indul rövidesen, kifejezetten a pedagógusok felsőoktatásban történő továbbképzését elősegítendő, és egy másik 3,5 milliárdos az egyéb képzésekre.

Ha megnézzük a pedagógus-továbbképzésről szóló rendeletet, új formulák kerültek be a továbbképzésbe, pontosan azért, hogy megkönnyítsük az iskolák helyzetét. A lényeg, hogy az önképzést, a nevelőtestületi értekezleteket, az átтанítást továbbképzésként lehet megszervezni és elfogadni. Most készítjük elő azt a kormányrendeleti javaslatot, amely lehetővé teszi az uniós továbbképzések beszámítását, a nevelőtestületi értekezletek jelenleginél nagyobb arányú beszámítását, és kimondja, hogy semmilyen szankció nem fűződhet a továbbképzésről való távolmaradáshoz, amennyiben a pedagógus továbbképzését nem fogják tudni támogatni a munkáltatók.

Ezt a három sarokpontot találtuk még nagyon súlyosnak, és ez az, amit érdemesnek tartottam most megosztani önökkel. Várjuk a kérdéseket, megpróbálunk válaszolni.

HORN GYÖRGY: Tisztelt Tanács! Én megadnám az alaphangját ennek az ülésnek. Sajnálatos, hogy a sajtó felkapta ezt a továbbképzési izét, amit én az OKNT előtt jelentettem be néhány hete, hogy pereket fogunk indítani, ha velünk szemben pereket indítanak, merthogy ez tényleg egy periférikus része a költségvetésnek. Ha megengeditek, néhány, ennél lényegesen fontosabb kérdésre mutatnék rá.

A 2010-es költségvetés egy sajátos válsághelyzetben, központilag készült. A múltkori ülésen is mondtam, az OKNT-nek tulajdonképpen az a dolga, hogy támogatást nyújtson egy sajátos helyzetben a rossz vagy gyenge érdekérvényesítési képességgel rendelkező Oktatási és Kulturális Minisztériumnak. Úgy látom, olyan súlyos problémák, anomáliák kerültek bele a költségvetésbe, amelyek számos ponton, ami a közoktatásban vagy eredmény vagy kialakult rendszer, tovább gördülő, nagy konfliktusokat fog okozni. Ezeket szeretném jelezni, tehát olyanokat, amikről előre jól látható, hogy ennek a válságköltségvetésnek a folyományaként évekkel később sem lesznek korrigálhatók, olyan mély sebeket ejtenek.

Az első az alapszabály kérdése. Az OKNT is jóváhagyta, de nem láttam sehol a nagy nyilvánosság vagy a parlament előtt sem nyomát annak, abban állapodtunk meg, hogy az OKNT képviseli azt, hogy az alapellátás zavartalansága egy fontos kritérium – nem adunk écsakat a képviselőknek, mondtuk, de akár más résznormatívák kárára is. Ehhez képest forráskivonás zajlik három ponton is. Az egyik: természetes, hogy a tanulói létszám csökkenése okán van egy

természetes kivonódás a rendszerből. A másik a felmenő rendszerből fakadóan a csoportnormára való átállás – ez megint egy rutinírozott dolog, van egy forráskivonás a maradék évfolyamok – a 12-13. és a 8-9. – okán. Tehát van egy rutinírozott, nem válságszerű forráskivonás is a közoktatásból.

Ehhez járul hozzá egy forráskiesés arra való hivatkozással, hogy a társadalombiztosítási járulék és az EHO csökken. Szeretném jelezni, hogy ez egyszer már megtörtént: a 2 millió 550 ezer forintos csoportnorma a 2009-10-es tanévtől elkezdve 450-re csökkent, éppen azért, merthogy 2009. július 1-jétől a TB csökkent. Itt most még egyszer 2.350-re csökken az egész ellátórendszer alapszámja. Ezt csoportnormára kell érteni, különböző szorzókkal – ezt csak azoknak mondom, akiknek ez a napi munkáját nem érinti. Ez elég nagy szám, a középfok felső szakaszában már 235-ös szorzó van, tehát akár nagy számok is lehetnek egy közepes vagy nagyobb iskolában. Itt van egy olyan eljárási módszer, aminek az a lényege, hogy olyasmire hivatkozik az eljáró, amit egyszer már megtett, másrészt, amennyiben nem tette volna meg, tudni kell, hogy jelen pillanatban az alapszám a teljes ellátásnak körülbelül a felét fedezi, és mivel a költségeknek körülbelül 70-80 százaléka tipikusan bér, ezért olyan adókat is elvon, amit egyébként nem ad a közoktatásnak. Vannak számítások. Egy csomó alapítványi iskola nettó adóbefizetővé válik, ami azt jelenti, hogy többet fizet be adóba – társadalombiztosításba, személyi jövedelemadóba stb. –, mint amit állami normatívaként kap egy év alatt. Ez elég érdekes helyzet egy állami oktatási helyzetben. Erre vannak konkrét számítások. Ennek az az oka, hogy egy folyamatos alapszám-csökkenés van, amiből – államtitkár úr is jelezte – a legsúlyosabban érintett terület ezen belül a kisméretű intézmény, ezen belül meg különösen a művészeti iskolák. Hogy világos legyen: a művészeti iskolák az elmúlt két évben saját forrásból 300 millió forintot költöttek arra, hogy minősítsék magukat a fennmaradásuk érdekében. Mire ez – idénre – befejeződött, a normatíva tulajdonképpen működésképtelen. Az állam azt mondta, hogy ha ezt meg ezt megcsinálod, akkor működni fogsz, majd amikor ezeket végigcsinálták, akkor kivonta a forrásnak egy elég jelentős részét, épp a minősítési eljárásból fakadóan. Ott például a felét – hogy világos legyenek: 860 milliót 430-ra. Itt van egyfajta – nem tudok jobb szót mondani – tisztességtelen magatartás, ami felszólít valamire, és utána, az érintettek erre való mozgása után csökkent. Ez egy évek óta tartó harc. Én elfogadok minden olyan állítást, ami az alapfokú művészetoktatásra vonatkozik: tényleg igaz, hogy Európában nincs sok ilyen, tényleg igaz az, hogy ez egy kvázi luxuskiadás a magyar költségvetésnek – viszont hozzá kell tenni, hogy ez a rendszer alig kapna több pénzt, mint a Művészetek Palotája egymagában. Tehát az összes gyerek együtt. Nyilván az elitművészetre is szükség van, de azért, hogy világos legyen, itt egy olyan komoly forráskivonás van, hogy össze tud végleg omlani ez a rendszer. Az általános képzésben és a középfokú képzésben az alapszám-csökkenés egy tendencia, és tulajdonképpen ellehetetlenüléshez vezet, de még így sem ilyen látványos törés következik be, mint a művészeti iskoláknál.

A másik nagyon komoly probléma az esélyteremtéssel kapcsolatos. Miközben kiemelt projekt az esélyteremtés, esélyegyenlőség, a forráskivonásnak van egy része, ami a kollégiumi ellátásban jelenik meg – miközben az tulajdonképpen az esélyteremtés központi színtere, maga a léte. Ott a dologi költségek aránya érthetően nagyobb, miközben az ott elvont arány ugyanakkora, mint az általános iskolák, a középiskolák meg a szakképzés esetében. Itt ez egy nagyon komoly sérülésveszélyt jelent. Egyébként a kollégium korábban nem volt rosszul finanszírozva – tegyük hozzá –, az utolsó két év az, amikor érzékelhető változás volt, és ez itt most egy mérhető, érzékelhető konfliktussal fog járnival.

Ehhez kapcsolódik, amit államtitkár úr is jelzett, az étkeztetés problémája, ami nagyon komoly probléma. Erre nem térnek ki, mert látom, mindenki számára világos, hogy főleg az általános iskola alsó tagozatán, óvodában ezek alapvető gondokat fognak okozni jól körülhatárolható kistérségekben, régiókban, illetve társadalmi csoportoknál.

A harmadik nagy probléma – és azt kell mondanom, ez az, ami a leginkább gondot okoz – a fejlesztés és az alapellátás dilemmája. Tény, hogy igen jelentős források jelentek meg a közoktatásban fejlesztési célokra. Ezek igen jelentős források. Arató államtitkár úrral volt tegnap egy vitánk, és most Szüdi államtitkár úr is erre hivatkozik, hogy például a továbbképzésnél, de máshol is, elég jelentős fejlesztési források jelennek meg - most már konkrétan iskolákra is, tehát ezer iskola van a 3.1.4-es kompetenciafejlesztésben –, miközben az alapellátás kiürül, vagy egyre nehezkesebbé válik. Ez az egész fejlesztési programot járhatja le. Arról van szó, hogy mivel ez egy kötöttpályás – a pedagógusoktól hétvégén többletfeladatokkal járó, megfizetett – feladatokra vonatkozik, például érzékelhető, hogy a továbbképzéssekkel szemben egyszerűen ellenséges a szakma. A „hétvégén el kell menni” történettel szemben nem hogy nem befogadó, hanem kifejezetten ellenséges a szakma, és teljességgel abszurdnak látja azt a tényt, hogy 8,5 milliárd forint például kötelező továbbképzésre benne van a 3.1.4.-ben, miközben a helyi, már leszerződött továbbképzésekből kivonják a forrásokat. És ez nemcsak erre vonatkozik. Mindenütt másutt is így van: az önálló projekteknél megjelenő, rendkívül bürokratikus, lényegében az adott feladathoz alig-alig kapcsolódó fejlesztéseket látunk, amikre vannak források – nagyon bonyolult módon –, és ez elvonja egyrészt a pedagóguselitet a képzésből – kevesebb többletpénze van –, ezért tovább sérül az alapfeladat. Az a furcsa, abszurd helyzet áll elő, hogy a költségvetési restriktió mellett a fejlesztések elköltött forrásai rontják a fejlesztés esélyeit, méghozzá látványosan. Ez egy nagyon-nagyon komoly probléma.

A következők már „kisebb” tételek. Azért mondom idézőjelben, mert semmi kommunikáció nem jelezte például, és titokban kellett észlelni, hogy a kéttannyelvű gimnáziumok 2010-től nem kapnak normatívát, nem szerepelnek soron. Jeleztem, hátha tévedés – mert volt már korábban ilyen a diáksportkörrel, hogy csak véletlenül maradt ki –, de megnyugtattak, hogy ez nem tévedés. Megint azt mondom, hogy én el tudok képzelni egy olyan restriktiót, ahol ez kommunikáció: azt mondják, hogy kérem tisztelettel, ez egy elitképzés, erre most nincsen pénz. Nem mondom, hogy támogatnám, még kimenő rendszerben sem, most meg egyszerűen a soron nincs pénz, tessék megnézni!

Ugyanúgy az érettségivel kapcsolatban. Az érettségi 1 milliárd forint volt az idei évben, a terv 288 millió forinttal számol. Mi nem fizetünk az AKG-ban pénzt, csak direkt kigyűjttem, hogy ha az AKG kifizetné – ahogy nem teszi – a kollégáknak a pénzt, akkor TB nélkül, a törvényben előírt bruttó pénz 1 750 610 forint lenne. Ennyit kellene, tehát durván kétfélmilliót, kifizetni. Ehhez képest a magyar állam 598 ezer forintot biztosított minderre a fenntartónak. A külsősöket, az érettségi elnököket nyilván ki kell fizetni. Egy felügyeletre a törvény 1430 forintot ír elő – ennyit kellene fizetni –, ebből arányosan 178 bruttó jár, ha az iskola ebből fizetné ki. Azért fontos, mert ha összevetjük azzal, hogy egy csoportra a magyar állam 2 350 ezer forintot szán, és ebből csak az érettségire a fenntartónak majdnem ennyit kell költenie, akkor egy érdekes ellentmondás van. Hangsúlyozom, ez a forrás csökken a negyedére! Furcsa felállás ez – ha a jogszabályok nem változnak. Nem tudom, hogy ebből mi keletkezne.

Egy csomó ilyen tétel van. Azt gondolom, hogy az érdekképviselőnk, az egész közoktatásé, rendkívül gyenge, beleértve természetesen a civil szervezeteket is, nemcsak az Oktatási Minisztériumot, ezért számos olyan lényegi pontja lesz a közoktatásnak, ahol

menthetetlen sérüléseket szenved, és hosszú távú problémáink lesznek belőle. Ebből én a legsúlyosabbnak a fejlesztéssel szembeni abszolút ellenállást látom. Vagy kénytelenek lesznek az iskolák csalni, mert a fenntartók majd lenyúlják ezt a pénzt, és világra szóló botrány lesz belőle, ha a fenntartói kör a fejlesztésre megkapott pénzt különböző technikákkal... Szerencsére ezt nem is lehet ma már megcsinálni, olyan bonyolult a rendszer, hogy erre igazából nincs lehetőség. De hogy ez a szándék motiválja az intézményfenntartó önkormányzatokat, abban én egészen biztos vagyok. Látszik ez a tömeges pályázatoknál, hogy egyszerűen pénzhez akartak jutni. És az előlegek már ilyenek. A pályázati pénzek egyharmada előlegként odamegy a fenntartóhoz.

Gondoltam, megadom az alaphangot...

ELNÖK: Köszönjük.

DR. SZENES GYÖRGY: Leginkább az intézményben érintettek fognak ma szólni nyilván, mert mi látjuk legközvetlenebbül ezeket az anomáliákat. Amit Gyuri elmondott, azzal száz százalékig egyetértek, és még néhány kiegészítést teszek hozzá a saját szakterületemről.

A legvégén hangzott el az érettségi vizsga. Melléteszem a szakmai vizsgák lebonyolítási költségeit. Gyakorlatilag ez is harmadára csökkent. Aki ebben járatos, tudja, hogy az új országos képzési jegyzékben a moduláris vizsga többszörös költséget fog jelenteni az iskolák, illetve a fenntartók számára. Én azt gondolom, ezt a két vizsgát, amelyik állami vizsga – tehát nem az iskola hobbyja, egy államilag előírt vizsga, valamilyen képzés lezárásaként –, az államnak, nem az önkormányzatnak, kötelessége lenne megfinanszírozni. Erről már több fórumon beszéltünk. Ebben valamit lépni kell. Inkább nulla forintot kellene tenni rá, mert ebből biztosan nem lehet semmit csinálni, vagy azt kéne mondani, hogy a vizsga, a vizsgáztatás a pedagógus kötelessége. Ez is egy megoldás lehet, ha munkaidőben csinálja... Lehet itt sok mindent csinálni, de ezzel a pénzzel kár bármit is kezdeni, mert nem lehet semmit tenni.

A kollégium helyzete tényleg katasztrofális azáltal, hogy a normatíva ilyen mértékben csökken. Tudjuk, hogy az esélyegyenlőség egyik bázisintézménye, ahol valamit tudunk csinálni.

Ahogy néztem, és ez valahol megint csak az esélyegyenlőség javítása – sose lesz, de valami javítása: nem látok finanszírozást a fővárosi és megyei közalapítványoknál. Ez megint nagyon problematikus, mert ezek a közalapítványok óriási feladatot látnak el a kisebbségek, a hátrányos helyzetűek felzárkóztatásában. Olyan programokat indítottak éveken keresztül, amelyek ezt a célt szolgálják. Ha ez ellehetetlenül, az a program sem fejezhető be, amelyet egy-két-három évvel ezelőtt elindítottak. Nem olyan eszeveszetten nagy pénzekről van szó ráadásul, tehát ezeket én nagyon fontosnak tartanám.

Amit nem látok – lehet, hogy ez már csak az én farkasvakságom –, hogy benne van a költségvetésben a 9-10. osztályos gyakorlati oktatás számára az a kiegészítő normatíva, amelyet végre sikerült elérni. De nem látom a 11-12. osztályt. Lehet, hogy rosszul látom, ha nem látom. Ez felmenő rendszerben működik, gyakorlati kiegészítő normatíva a szakmai alapozás tekintetében.

A diáksportra nem látom hasonló normatíva megjelenését.

Én tehát a következőket javasolnám magunknak. Mivel ez tényleg egy olyan költségvetés, ahogy államtitkár úr mondta, valamit el kell osztani, kevesebb a pénz, néhány területen próbáljuk meg elérni, hogy ne legyen ilyen égbekiáltóan nagy a csökkentés. Ezek nem milliárdos összegek, hanem esetleg 10-100 milliókról van szó, amit, azt gondolom, egy ilyen költségvetés el kell

bírjon. Ha ebben az Országos Köznevelési Tanács támogatást nyújtana, nagyon fontosnak tartanám.

Nem tudom, elnök úr, elment-e már a levél a parlament illetékesei számára – hiszen a labda most már nem az oktatási minisztérium térfelén pattog, hanem a bizottságoknál van.

ELNÖK: Igen, elment.

DR. SZENES GYÖRGY: Még egyszer, nyomatékositva, esetleg címzetten, néhány tételt megjelölve. Biztos, hogy elvonás lesz, csak néhány terület kerüljön bele, ahol ez már nem elfogadható. Köszönöm szépen.

DR. SZEBEDY TAS: Köszönöm szépen. Annak örülök, hogy Horn Gyuri a múltkori észrevételétől, illetve javaslatától egy picit továbblépett, mert az elmúlt alkalommal ezt a javaslatot nehezen tudtam követni, amit megfogalmazott, hogy ajánljunk föl olyan területeket, ahol elvehető... *(Horn György: Azt mondtam, ne beszéljünk róla.)*

Az első, ami miatt szót kérek, hogy természetesen mindenkit befolyásol és fegyelmez az a tény, hogy egy olyan költségvetésről van szó, amely kényszerköltségvetés, és egy óriási hiányt kell feldolgozni. Amire szeretném felhívni a figyelmet, hogy közben van egy országos helyzet, egy évtizede tartó nagy koncepció, fejlesztés, tartalmi szabályozás, tanár-továbbképzési rendszer, aminek a hátterében a mindannyiunk által ismert, tudomásul vett kutatások, McKenzie-tanulmány, Zöld könyv, Új tudás program áll, és számos olyan elem, ami évekig tartotta lázban a közoktatásban részt vevőket, hogy milyen irányt vár a szakma, milyen irányt vár az oktatáspolitikai valamiféle megújulása. Ma gyakorlatilag ott tartunk – ahogy Gyuri fogalmazott –, hogy a fejlesztések a humánerőforrások tekintetében uniós forrásokkal lehetségessé válnak, csak éppen abba a ladikban, amiben dolgoznak ezek a fejlesztők, gyakorlatilag folyik be a víz. Megtanul pillangót is gyakorolni egy úszóedzésen úgy, hogy sokan még a kutyaúszással is bajlódnak. Megfulladhat maga az alapfeladat, ha az alapszabvány, a fenntartás és a működés kerül veszélybe. Jelen pillanatban – és ez szerintem évek óta emlegetett gondja a magyar közoktatásnak – a fejlesztések lehetősége álomvilágba emel minket, a mindennapos működés pedig kezd tragikus szegénységről szólni.

Gyuri azt mondta, hogy nincs kurázsi, nincs érdekérvényesítési képesség. Teljes elkeseredettségben most már szakmai szervezetek tucatjai fognak összefogni, és mindenféle eszközt, tiltakozási lehetőséget elővenni, hogy legalábbis meghallja a világ, hogy nagyon rossz az oktatáspolitikai jelenlegi álláspontja, mert ellentétben áll mindazzal, amit a korábbi évtizedben hirdettek az a finanszírozási rendszer, ahová jelenleg tartunk.

Egyetértek az előttem szóló Szenes Györggyel és Horn Györggyel, miszerint mindenképpen az OKNT erkölcsi kötelezettsége – ugyanis ennek jelen pillanatban a pénzügyi hatása már valószínűleg kicsi –, hogy kifejtse ezzel a szakmai helyzettel szembeni álláspontját, és mondjuk azt, hogy alapszabvány-csökkenés a mai helyzetben már nem elviselhető, ha egy kicsi erkölcsi érzék létezik még a költségvetési döntéshozó hátterében, amelyik tisztában van azzal, hogy a magyar közoktatás jelen pillanatban óriási bajban van.

A felelősségünket annyiban érzem komolynak, hogy a fejlettebb meg a hátrányban lévő országok többsége a közoktatást a nagy gazdasági világválságokból való kitörési pontként kezeli, Magyarországnak ez a mostani költségvetése pedig maradékelvként kezeli azt az egy területet,

amely a kitörést segíteni tudná. A maradékelv alapján, normatívacsökkenéssel, gyakorlatilag csak egy további, hosszú távon még rosszabb helyzetet lehet előkészíteni.

Én tehát kérem a Köznevelési Tanácsot, hogy az alpnormatíva-csökkenéssel szemben mindenképpen fogalmazzon meg egy közös állásfoglalást, és tiltakozzék.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Ehhez csak annyit, hogy pont ezzel a szöveggel ment el a levelünk a múltkori határozat alapján, hogy az alpnormatíva...

DR. SZEVEDY TAS: Akkor még nem voltak számok.

DR. HADHÁZY TIBOR: Bár elhangzott a korábbiakban, hogy a tanács tagjai esetleg különböző érintettségűek vagy érzékenységek lehetnek e kérdéskörrel kapcsolatban, mégis engedtessek meg, hogy részben megerősítve az itt elhangzottak egy kicsi szegmensét, egy rövid figyelemfelhívásban én is megfogalmazom, hogy a szakmai fejlesztésekkel kapcsolatos aggályok, amelyek elhangzottak, valóban távlatosan okozhatnak problémát, éppen ezért roppant veszélyesnek ítéelhetők. Ennek egy kicsi szegmense, mint utaltam rá, és nem a két nulla ütötte meg az embernek a szemét, a szöveges indoklás 4. oldalán világosan le van írva, érthető is, csak az aggályt nem oszlatta el bennem, nevezetesen, hogy a minőségbiztosítás, mérés-értékelési feladatok, valamint a teljesítménymotivációs alapról való lemondás indokrendszere, az önkormányzatokra való testálása az én számomra semmiféle megnyugtató megoldást nem jelent. Egyrészt az önkormányzatokról is tudott, hogy milyen elvonások készülődnek, kisebb gondjuk is nagyobb lesz annál, hogy esetleg ezzel törődjenek, másrészt ez illeszkedik az én lelkemben abba a folyamatba, amely sok-sok évvel ezelőtt – és ezért akár követ is lehet vetni rám – a szakfelügyelet, a szaktanácsadás rendszerének felszámolását, felszámolódását eredményezte. Ez tehát egy általánosabb megjegyzés.

Van egy tiszteletteljes kérdésem, amelyet biztos nagyon könnyű megválaszolni, csak esetleg én nem találtam rá feleletet. Ebben a költségvetési javaslatban nagyon sok finomság is szerepel, finomszerkezetben elköltendő-elkölthető – összességében különben csökkenő – pénzüsszegek és felhasználási lehetőségek jelennek meg. A szöveges rész utal is arra, amit kérdezek:

Az 50. § (2) pontjában szerepel, hogy a közoktatási feladatot ellátó egyházak normatív hozzájáruláson és a támogatáson túl stb., és gondolatjelben a következő mondat gondolkodtatott el engem: A támogatási összeg – ez az, amin gondolkoztam, és kérdezem, nem merült-e föl esetleg egy finomszerkezetű pénzbiztosításnál – függetlenül az igénybe vett közoktatási szolgáltatás számától, 190 ezer forint. Biztosan jó, hogy a közoktatási szolgáltatás számától függetlenül ennyi? Nem lett volna esetleg célszerű azt mondani, akár ugyanezt a számtanai közepet tartva, hogy ez 170-től 213-ig fut, és a szolgáltatások esetén ennek van egy finomabb szerkezete? Nem tudom. Köszönöm szépen.

DR. ZÁVODSZKY GÉZA: Ami eddig elhangzott, nagy egyetértéssel hallgattam, bár nekem ilyen praxisom nincs, tehát én ma már nem igazán ismerem ki magam a költségvetésben, különösen nem olyan szinten, ahogy Horn György tanácsstag ezt mindig elmondja. Irigykedéssel hallgatom. Államtitkár úr meg említette azokat a pontokat, ahol még vita van, vagy ahol esetleg várható változás – nem akarom ezeket megismételni. Egy dolgot hozzátennék: ez részben

lelkiismereti kérdés is és érzékeny terület, noha semmiféle fölhatalmazásom nincs a szektor részéről, és nem is konzultáltam senkivel: ez az egyházi kiegészítő támogatás, és egyáltalán, az egyházi fenntartású közoktatási intézmények helyzete. Számomra világos az érvelés, hogy ha egyszer mindenhol el kell venni, akkor onnan is el kell venni. Ez így, első megközelítésben, úgy tűnik, hogy korrekt. Hozzá lehet tenni, hogy ez rendkívül érzékeny terület, és meg kell nézni közelebbről, hogy milyen hatása lehet az adott szektorra, az egyházi fenntartású iskolákra, kifejezetten a református egyházra. Nincs itt Görbe László, aki nyilván szakszerűen elmondaná. Vannak azért részben kérdéseim, részben problémáim. Ismétlem: a minisztérium honlapján megnéztem, tehát én ismerem a nyilatkozatokat. Ma reggel is megnéztem, hogy milyen stádiumban vannak a tárgyalások, hogy volt egyeztetés, ami eredmény volt a római katolikus, református, evangélikus egyház és a Mazsihisz képviselői nem tudtak megegyezni. Az illetékes parlamenti bizottság nyilatkozatai kifogásolták – nem biztos, hogy igazuk van –, hogy a miniszter úrral nem tudtak tárgyalni, illetve nem ment el az egyeztetésre. Ezek politikai ügyek, ezekkel nem akarok foglalkozni.

Rögtön az első mondat részben kérdés, és nem biztos, hogy elég jól vagyok tájékozódva – merthogy nem is konzultáltam senkivel. A kiegészítő támogatásra itt azt mondja, hogy a 245 700 forint – feltételezem, hogy ez az előző évi összeg, tehát a 2008-as. Mondom, a tévedés jogát fenntartom. Úgy tudom, hogy ezek az összegek az önkormányzatok által juttatott kiegészítő támogatások előző évi átlaga alapján lettek kiszámítva. Számomra kérdéses, hogy akkor mi a jogalapja annak – ha csak nem az, hogy majd a parlament megszavazza –, hogy most nem az előző évi, hanem egy elhatározott, fix összeg bekerül a költségvetésbe, hogy ennyi, kész, nincs több. A miniszter úr nyilatkozott, meg akarván nyugtatni az egyházi vezetőket, hogy ez 9 százalék, noha a tárcát nagyobb elvonás sújtja. De ha ezt nézzük, a 245 ezer forintnak a 190 ezer nem 90 százaléka, hanem közel 25 százalékos a csökkenés.

Ugyancsak problémának tűnik, de nem tudom a választ – azt tudom, hogy Bölcskei Gusztáv püspök úr kifejezetten súlyosan sérelmezte -, hogy a hívők vagy nem hívők, rokonszenvezők által felajánlott 1 százalékhoz hozzáított költségvetési egy százalék most megszűnik, valamilyen más számítás alapján kerül oda valamilyen összeg, amit most nem akarok felidézni, mert hátha tévedek. Elolvastam, meg azt hiszem, hogy értem is. Ebben a körben megint nem kell mondani, hogy miért kell ehhez hozzátenni egy százalékot, hogy miért nem reprezentatív a felajánlás, hiszen az egyházak híveinek jelentős része öreg, nyugdíjas, nem is fizet adót, tehát nem is tudja felajánlani – ismerjük, nem ajándék ez a plusz 1 százalék. Én minden elvonást megérték, és bár azt hiszem, ez érzékenyebb terület annál, hogy ilyen módon szabad lenne belenyúlni, de nem az én dolgom. Ismétlem, nem vagyok egyik egyháznak sem megbízottja, bár tartozom egy egyházhoz, de senki nem bízott meg ezzel. Nézzük meg az életet! A nélkül, hogy az előttem elmondottakat bármi módon gyengíteném, mi a helyzet egy nagy fővárosi kerületben, ahol van egy tucat általános iskola, hat-hét középiskola. Ezek állami, illetve önkormányzati fenntartású oktatási intézmények. Természetesen érinti az alapítványiakat is, sőt, keményen, de nem tartom helyesnek – ezt zárójelben mondom -, ha egy halmazba vonjuk az egyházi és az alapítványi iskolákat.

Mi történik? Az elmúlt években hogyan reagált egy önkormányzat, ha nem tudja fenntartani a 8 vagy 10 általános iskolát? Összevonja őket stb. Maradjunk Budán: a Baár-Madas Református Gimnáziumot valamennyire ismerem. Ha utánaszámolunk, az agglomerációval együtt 1 millió 200 vagy 1 millió 400 ezres populációra van egyetlen református általános iskola, ahol alsó tagozat is van, négyosztályos, hatosztályos stb. Mi történik, ha ez az iskola lehetetlenül el?

Ott nincs mit összevonni. Egymilliónál több – a statisztika szerint 20-22 százalék református – lakos iskolája megszűnhet. Nem beszéltem az igazgatóval, mert nem volt időm rá. Mi történik? Erre azt mondják, hogy majd a hívek összeadják. Ebben a körben megint nem kell mondanom, hogy ez kettős adózás stb. De ehhez hozzáteszem – államtitkár úr valószínűleg megint ki fog egy kicsit javítani, de amennyire láttam – ugyanakkor szó sincs arról, hogy például ez a református iskola azt vesz föl, akit akar. Jó, a református hívek adakoznak, akinek van pénze – bár már adózott egyszer, és most már a 30 százalékot se tudja visszaigényelni, olyan alacsony az a jövedelemhatár, ami fölött már nem lehet –, ugyanakkor kétszeresen is meg van kötve a keze. Pasaréten az első négy osztályban nincs kollégium. Jó iskola, jönnek a helyi gyerekek – sokan nem vagyunk, kifejezetten örülünk annak, ha vannak katolikus gyerekek, csak nem mindegy, hogy 50 százalék. A jogszabály azt mondja, hogy aki beiratkozott, azt végig kell vinni, nem lehet kihagyni, azt mondani a nyolcadik osztályban, hogy köszönjük, most már ide egy vidéki, egyébként tehetséggondozásra szoruló gyereket akarok fölvenni... – a félreértések elkerülése érdekében: a Baár-Madasnak olyan csengése van, a régi leánynevelőnek, hogy nagyon sok vidéki gyerek szeretné, ha a kollégiumba fölvennék –, a másik meg a központi felvételi. A Baár-Madasban nem azért nem tudják föltoztatni tehetséggondozásra szoruló Duna-melléki falvakból jövő gyerekekkel, mert nem akarják, hanem mert a központi felvételin nem felel meg, viszont a pasaréti ilyen-olyan meg megfelel. Van tehát egy ilyen sajátos ellentmondás.

Summa summarum, nem folytatom, nem is szeretnék erről vitát kezdeni, csak a jegyzőkönyv kedvéért tettem említést. Nem lenne szabad ilyen módon hozzászólni, bármilyen költségvetési megszorítás van, és azt hiszem, ez a szempont nem mindenki számára merül föl: itt nem arról van szó, hogy összevonják, nem vonják össze, hanem sok esetben a létéről.

Még egy dolog eszembe jutott: ha jól olvastam a XII. kerületben a polgármester kijelentette, hogy ő mindig mindent odaad az iskoláknak. Nagyon helyes dolog. De ott az egyházi iskola. De én úgy olvasom, ha az önkormányzat arra vetemedik, hogy az egyházi fenntartású iskolának is ad egy kis pénzt, akkor az a központi támogatásból levonásra kerül – nem tudom, lehet, hogy rosszul olvastam. Csak a lelkiismeretem megnyugtatása kedvéért mondtam el.

DR. KARLOVITZ JÁNOS: Három rövid gondolatot mondanék el.

Tulajdonképpen minek van prioritása ebben a költségvetésben a nagy területek között? Az egészségügynek? Az oktatásnak? A tudománynak? A kultúrának? A gazdaságnak? A bankszektornak? A közbiztonságnak? Hát az oktatásnak nincs. A múltkor úgy alakult, hogy segíteni szeretnénk a minisztériumnak meg a miniszternek, hogy harcoljon ki többet az oktatásügy számára, de úgy tűnik, hogy valahogy ez nem megy. A büdzsé nagy küzdelem, világos, és nem könnyű dolog, megértjük, de nem véletlen, hogy így alakul. Amit Magyarország eddig nagyon megtámogatott a büdzsében, az a bankkonszolidáció volt, és ennek következtében egy kicsit a többi háttérbe szorult. A jövőben a közbiztonság – magyarul a rendfenntartás – kerül még előtérbe. Ahogy gyengül az oktatás, a kultúra, a rendfenntartást kell erősíteni, mert bajok lehetnek.

Érthető volna ez mind, ha az oktatásirányítás kommunikációjában nem volnának kicsit fals hangok. Ha kinyitom a rádiót, tévét, arról szólnak ezek a nyilatkozatok, hogy most már elértünk oda, hogy a mennyiséget fejlesztettük itt-ott-amott, most már a minőségen a sor. Ez szép lenne, ha igaz lenne. Csak nézem a költségvetési tételeket, és pont, ahol a minőséget védő tételek vannak – mérés-értékelés, minőségbiztosítás, teljesítménymotiváció, vizsgák, érettségi stb., tehát ahol minőségi dolgok vannak –, ahogy látom, ott csökkent leginkább a tavalyihoz képest. A

tendencia ott a legrosszabb éppen, ahol nem a mennyiségi, hanem a minőségi dolgok vannak. Erre érdemes odafigyelni, hogy nem érdemes a kommunikáció és a valóság között megengedni ilyen ellentmondást, mert a pedagógusok ezt érzik, tudják, és így hitelét veszti az oktatásirányítás, ha nem őszintén kommunikálja, hogy itt bajok vannak, és a minőséget egy időre elhalasztjuk.

Végül, de nem utolsósorban az a javaslatom, hogy a mi kis szerény szervezetünk csatlakozzék az Oktatáspolitikai Tanács nemrégii állásfoglalásához, amely tulajdonképpen ezt a költségvetést nem tartja elfogadhatónak. Ez nem ellenséges magatartás, hanem olyan dolog, amivel segíteni szeretnénk abban a küzdelemben, hogy az oktatás egyszer már tényleg váljék prioritássá a költségvetésben – jövőre, utána vagy valamikor –, mert tovább halogatni nem lehet. Itt a jövő építéséről van szó, és nem érdemes. Valahogy itt egy kicsit erőteljesebb küzdelem is megérné a jövő érdekében. Én már öreg ember vagyok, nincs sok jövőm, de a gyerekeink, unokáink, tehát a jövőnk érdekében azért az oktatás költségvetését szebbnek-jobbnak tudom elképzelni. Amiket a kollégák mondtak a belső arányokkal kapcsolatban, azokkal egyetérték. Köszönöm.

DR. CSEH SÁNDOR: Ez a költségvetés, figyelembe véve a válsághelyzetet, mondjuk ki, vélhetően elfogadhatatlan, mert a társadalom morális válságát mélyíti. Azok a továbbgördülő konfliktusok, amelyek itt előjöttek, nagyon hatékonyan meg fognak jelenni. Nem ismerem az apró részleteket, de gyakorlatilag mégis csak arról van szó, hogy forráskivonások vannak. Meg sem tudjuk ítélni, legalábbis én, egy-egy sorban a csökkenés mértékét, hogy mekkora problémát okoz, de azt gondolom, nehéz is átlátni. Ha kivonunk forrást, azt valakinek vissza kell tenni természetbeni szolgáltatásokkal, munkavégzéssel, vagy más forrásból, vagy elmarad szolgáltatás. És ki teszi vissza? Vissza kellene tenni vagy a családnak, vagy a társadalom különböző rétegeinek, vagy az önkormányzatoknak. De a család ugyanúgy gondolkodik, mint az állam: nincs, tehát valahonnan el kell vonni. Honnan? Azokról a területekről, ahol nem okoz akkora problémát – például az iskoláztatástól. Azok a feltételek, amik a gyerekeknek szükségesek, nem fognak rendelkezésre állni.

Mondok erre egy felsőoktatási példát. Nézzük meg az október 15-ei statisztikát, hogy hány tanuló iratkozott be az állami finanszírozottak közül! Az előzetes adatok azt mutatják, hogy 5-10 százalékuk nem iratkozik be. Államilag támogatott képzésről van szó. *(Közbeszólás: Hanem?)* Eltűnt a rendszerből, lehet, hogy munkát vállal valahol, Magyarországon vagy külföldön. Ez egészen komoly figyelmeztető jel. persze, levetíthetjük a közoktatás szintjére.

Tessék meggondolni, hogy ha van a pedagógus, akinek most már a bére évek óta konstans, az most feladatnövelést kap, hiszen az érettségit meg kell csinálni, az értékeléseket-méréseket el kell végezni. Mi történik? Ő azt érzékeli, hogy feladatnövekedés van ebből adódóan. Milyen morális problémát jelent a pedagógustársadalomban az, hogy eddig számoltak vele, hogy továbbképzésben vegyen részt, most pedig azt mondják, nem is kell továbbképzésben részt venni, ha nem tudjuk finanszírozni, ennek semmiféle következménye nincs. Ez egy lecsúszó folyamat, ami nem célszerű, tehát az elvonásokat valahonnan pótolni kell.

Én azt gondolom, kérdés, vajon megéri-e az a 40-60-80 milliárd – ilyen számok keringenek a társadalomban -, amely itt most kivonásra kerül. Jóval nagyobb kárt okoz az elkövetkező időszakban. Ezt a folyamatot most már valahol mindenképpen meg kell állítani. tovább nem mehet. Tessék meggondolni: az előző években nagy vívmányokat tűztünk ki magunk elé, ilyen programokat, olyan programokat – és most mi történik? Egy-két év alatt teljesen

lebontjuk. És azt is tudjuk, hogy amit lebontunk két év alatt, azt nem lehet visszatenni újabb két év alatt. Köszönöm szépen.

DR. MIHÁLY OTTÓ: Nagyon röviden. Mindenki, aki szólt, teljes lelkemből, mélyen egyetérttek: úgy utálok ezt a költségvetést, meg azt, ami történik. Személy szerint velem úgy kitol, amit nagy elánnal tudnék érzékeltetni, mert én is megkérdem, hogy mióta nyugdíjba mentem, ki pótolta vissza mindazt, ami addig nekem volt. Most meg pontosan az történik, hogy erre még rá is játszanak, mert még ebből is elvesznek. Reggelig lehet elmondani, csak eközben szeretném felhívni a figyelmet, hogy ez a nagy válságkezelési program, ami az Egyesült Államokban lezajlott, egy egyébként liberális, a mi értelmezésünk szerint baloldalinak nevezhető elnök vezérletével, az dollármilliárdokat, embertelen mennyiségű pénzt hová költött? Bankkonszolidációra. És egy dollár adóemelést nem viselnek el, amit az egészségüggyel kapcsolatban meg akar hirdetni. Egyet sem! Ez a folyamat így játszódott le, és így játszódik le nálunk, ha fejünk tetejére állunk, akkor is. Mert elvenni pénzt onnan lehet, ahová, ha odanyúlok, elengedik, mert nem tudnak mást tenni. Ahová odanyúlok, és ráütnek a kezemre, vissza fogom húzni a kezemet.

Én azt gondolom, csak abban van szakmapolitikai véleményem erről a költségvetésről, ami összefügg azzal a koncepcióval, amit mi mondunk. Az egyik feszültségnek tényleg ezt érzem a jövőt illetően, hogy a fejlesztés és a működés. Ameddig a fejlesztésre fordítható pénzek viszonylag lazábban kezelhetők voltak, addig a dolog azért működött, mert bizony, ezekből a fejlesztésre fordítható pénzekből egy csomót átnyomtak a működésre fordítandókhoz. Ezért mindenki örült, hogy jön a fejlesztés. Most már olyan mértékben – mindegy, minek nevezzük – minőségbiztosított a fejlesztési pénzek elköltése, hogy ebből átcsurgatni a működésre szinte nem lehet semmit. És tényleg kialakul egy kettősség ebben a dologban. Azon gondolkodtam el, hol lehet ezen némileg segíteni. Nem fog átmenni az a segítség, ami a továbbképzéssel kapcsolatos, csak annyi, hogy a megkezdett továbbképzéseket be lehessen fejezni, tehát ne álljon elő egy ilyen vis major helyzet. Egészen biztosan lesz ilyen képviselői indítvány a költségvetési vitában, mert azt látják, hogy embertelen pénzek vannak erre a célra. Ahhoz pedig egy finom analízis kell, hogy megértse, ezek nem ugyanúgy teríthető pénzek ebben az esetben, mint a másik.

Van egy minimális lehetőség, amit talán érdemes nekünk itt szorgalmazni, hogy a nem központosított fejlesztési pénzek mellett – mert lényegében a központosított fejlesztési pénzek aztán lemennek az iskolához, de egy központi rendszerben osztódnak le – az a kevés kis pénz, amely a viszonylag független, autonóm fejlesztések lehetőségét tartalmazza, az a közalapítványi forma. Ezekben valami módon valamilyen – akár csak szimbolikus – összeget, hogy ez a rovat ne ürüljön ki, mert ez az, ahol lehet némileg helyileg megjeleníteni, hogy a szakma gondolna arra, hogy ezt a dolgot például fejleszteni kell. Nem tudom, világos-e. A 3.1.4-ben, a 3.1.1-ben eldől egy egészen más logika alapján, hogy tulajdonképpen milyen fejlesztések vannak. Az után, hogy ez eldőlt, a pályázatok, megtörténtek, a jóisten se tudja már a bent lévőkön kívül, hogy mi miért történik ebben a dologban. Nem akarom azt mondani, hogy rossz, ami történik, csak ez kívülről tényleg egy megfoghatatlan folyamat. Viszont a közalapítványoknál ez fontos lenne, hogy legalább ez a dolog belekerüljön.

Még egy dolog: a vizsgák. Mindig az történt, hogy mivel nem lehetett egészében normálisan rendezni a pedagógusok fizetését, sorozatban történt az, hogy persze, a pedagógusnapon tőlük függ a rendszer, mindenki eldalolta a szokásos nótát, és egy sor dolog mintha nem kötelezettsége lenne, úgy kezdett el működni a rendszer. Külön pénzek jelentek

meg – ez egyébként a vizsga. A világon nincs olyan, hogy nem tartozik a munkaköri kötelezettségeim közé befejezni valamit, amit végig én csinállok. De értem, mert ez is egy rejtett juttatássá vált a rendszerben, hogy ehhez adtunk még pénzt. Nekem meggyőződésem, hogy ezeket a rejtett juttatásokat lassan úgymint vissza kell vonni. Nem lehet, hogy minden ilyen helyzetben azonnal hozzányúlunk ezekhez, de azt gondolom, ha az alapszabályoknál sikerül az alaphelyzetet megőrizni, akkor ezen az őszön, ebben a helyzetben prioritást élvez az oktatás. Szeretném felhívni a figyelmet, hogy az egészségügyben mi történik, akinek kétsége van, hogy prioritás-e az oktatásügy ebben a dologban. Ez nem vigasztal senkit, csak az adott helyzet átlátását, összefüggésben való látását segítené. Azt mondom, dehogyan értek egyet ezzel, dehogyan fogadom el. De mi az, hogy nem fogadom el? Elfogadom, mert nem fognak fizetni, ha nincs költségvetésünk. Ez nem olyan dolog, hogy költségvetés nélkül működhetünk! Ez van, ennek a jelentős részén biztos, hogy nem lehet beavatkozni. Azt gondolom, hogy az alapszabályból tényleg történik minimális elvonás, de a Gyuri elemzése is azt mutatja, azt senki nem merete föl vállalni, hogy az alapszabályhoz direkt módon hozzányúljon. Volt rá kísérlet ebben a dologban, de a végén senki nem merete felvállalni. És hogy a végén van egy kis kiszivárgás ebből a dologból, az az alapszabály szerencsére nem oldja meg.

Én tehát azt kérem, esetleg, ha ezzel egyetértetek, a közalapítványi dolgot fontoljuk meg, mert ez a szakmai létünkhöz legközelebb álló eleme ennek a dolognak, hogy legyenek olyan lehetőségek, hogy akik nem nagy, nehéz stb. pályázati rendszerben akarnak valamit csinálni – gondolok kutatókra, tudós pedagógusokra, innovatív érzéssel rendelkező iskolákra –, juthassanak hozzá ezekhez a pénzekhez. Én Borsodban megéltém, sokszor milyen sokat jelent a kis pénz ebben a dologban. Ezt esetleg támogassuk. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Erre vonatkozik az a levél, amit mellékelünk...

KOSINSZKY ZSUZSA: Nem mellékeltek, mert most érkezett elnök úrnak.

DR. MIHÁLY OTTÓ: Van ilyen levél?

ELNÖK: Igen, sokszorosítjuk.

HORN GYÖRGY: Azért kérek szót, mert voltak reagálások a hozzászólásomra.

A magam részéről egy válságköltségvetésben el tudom fogadni, hogy bizonyos szakfeladatok nem teljesülnek az adott időben: a minőségbiztosítás, értékelés stb. Ezeket nagyon fontos feladatoknak tartom, de olyan feladatoknak, amik az adott pillanatban, adott helyzetben megszüntethetők és visszaállíthatók. Nekem az volt a javaslatom, azokkal a tételekkel foglalkozzunk, amelyek olyan sérülést okoznak a rendszerben, amiket nem lehet visszacsinálni. Fogadtam rá – és nyertem –, hogy az informatikai normatíva nem fog megszűnni, mert az üzleti alapú dolog. Ez így is van. Én például, hogyha javaslatot tehetnék, simán föl lehetne függeszteni, és az 1 milliárd forintot odatehetnék a vizsgákra meg az érettségikre. Még egyszer: abban tévedsz, Ottó – bocsánat... *(Dr. Mihály Ottó: Nem üzletmenetben gondolkodom.)* De ha én javaslatot teszek, akkor ilyesmi javaslatokban gondolkodom.

Azt gondolom, hogy az érettségi és a szakvizsga nem olyan, mint amiről beszélsz. Igazad van teoretikusan, de praktikusán itt egy állami vizsgáról van szó. Állami vizsgát akár az iskolán kívül is lehet tenni – és lehet is úgy csinálni. Ebből következik, hogy a feladat maga nem lehet

alapfeladata a tanároknak. Ez nem ugyanaz, mint az egyetemen a féléves szemináriumi vizsga. Itt egy tizenkét éves képzés lezárásáról van szó, sztenderd állami követelményekkel. Az egyetlen kemény szabályozó erő a magyar közoktatásban. Ebben a helyzetben ebből forrást kivonni... Lehet azt mondani – de akkor tessék kimondani –, hogy 2010-ben az érettségi a pedagógusok munkaköri kötelessége ellátni. Majd sztrájkolnak, de szeretik a gyerekeket, mégsem sztrájkolnak stb. De azt nem lehet csinálni, hogy odaírni egy sort, amiről tudjuk, hogy abból az a feladat nem látható el.

A továbbképzésre egyetlen mondat. Nekem az a megoldás elfogadható, amit a közoktatási kormányzat javasol. Az egy normál menet, hogy a következő évben nem ad pénzt továbbképzésre, de akikkel leszerződött hosszú távú továbbképzésekre, ha azt a szerződő fél bemutatja, oké, nekem ez elfogadható. Mert a továbbképzés megint egy olyan tétel, ami baj, hogy nincs, de tudom mondani, hogy ha egy évben, két évben kimarad, ám legyen. Az alkupozícióinkban azokon a pontokon kell alkudozni. Igazad van, a közoktatás valóban a bankokhoz képest valóban gyenge érdekérvényesítő – helyesen, mert nem szeretném, ha a bankrendszer volna ilyen, hiszen az én pénzem is ott van, és nagyon utálnám, ha azzal valami történne. Az oktatás azért gyengébb, mert puhább a rendszer maga. Ha nem indul el a villamos, az nagy baj, ha a tanár sztrájkol, legfeljebb buta marad a gyerek – de csak tizennyolc év múlva derül ki.

Ezért az ajánlataimat arra tenném meg, ahol ez komoly érdeklődés. Szerintem a közoktatási kormányzatnak oda kellene figyelni, hogy a fejlesztés és az alapellátás között tessék valami megoldást találni. Mondom: össze fog omlani. Mindenki gyűlöli. Csak azért pályáznak ezekre a pénzekre, mert azt hiszik, hogy... Naponta százával találkozom ilyen esetekkel. De naponta! És ezt ugyanúgy tudja az Oktatási Minisztérium minden itt lévő képviselője, mint én. És ez súlyos, hosszú távú probléma lesz.

És ha ehhez hozzá lehetne rendelni, azt mondani, hogy az alaphang nem csökken, és hogy az eddigi feladatokat... Mert az egy rossz publikáció, ha azt mondják, nem baj, ha elmegy a továbbképzési pénz, mert ott az a 8,5 milliárd forint. Mert nem arra van, ez hazugság – és mindenki tudja, aki benne van, hogy hazugság. A külvilág viszont, a képviselők meg tényleg azt hiszik, hogy ezek itten el vannak látva pénzzel.

Ugyanez a probléma a kéttannyelvűben is. Tessék azt mondani, hogy jövőre nem indulhat kéttannyelvű osztály. És akkor ne induljon, mert nincs rá pénz. *(Közbeszólás: Szégyen!)* Szégyen, nem szégyen, azt lehet mondani, hogy holnap nem eszünk lekváros kenyeret, mert ilyen van – csak azt nem lehet, hogy úgy csinálunk, mintha lenne. Nekem ez a bajom.

Köszönöm szépen, még egyszer: nekem nem baj, ha egy évre kimaradnak ezek.

SZAKÁCS MIHÁLYNÉ DR.: Nagyon röviden szeretnék hozzászólni. Gyuri azt mondta, hogy az alaphangot szeretné megadni a mai tanácskozásunkhoz. Jó, hogy nem én kértem elsőként szót, mert az én alaphangom az lett volna, hogy álmomban nem jutott volna eszembe, hogy a közoktatásra ilyen mértékben sújt le ez a költségvetési tervezet. Akármelyik tételét nézzük, mindegyik fájó. Nekem az egyik legfájóbb mégis az, hogy itt ülünk az Országos Köznevelési Tanácsban, immár harmadik ciklusban, és az összes itt hozott határozatunk és az eddigi munkánk olyan nagyon sokat nem ért. Csak néhány olyan tételt néztem, amivel mi tényleg nagyon komolyan dolgoztunk, és együtt gondolkodtunk.

Ha tehetséggondozást nézzük, Csermely Péterék hihetetlenül nagy munkája, úgy látom, nem sokat ért. Tudom, hogy a tehetséggondozásban maradtak pénzek, de gondoljunk az alapfokú

művészetoktatásra! És lehet, hogy most nem jól kommunikálja a költségvetési problémákat a televízió vagy a sajtó, de mégis gondoljuk el, hány szülőt érint, hogy nem tudják a gyereket olyan helyre elküldeni, ahol a szunnyadó tehetséget felismerik, és ezek a gyerekek talán a jövőjüket tekintve is sok segítséget kaphatnak, mert a költségvetési tervezet nemcsak a közoktatást érinti, hanem a szülőket, az önkormányzatokat – és szeretném jelezni, hogy a felsőoktatást is. A felsőoktatásban a pedagógus-továbbképzés a mi létünk egyik fontos oszlopa vagy pillére. Lehet, hogy pályázatokkal ezt lehet pótolni, de ha a pedagógus-továbbképzésnek ez a rendszere megszűnik, a mi intézményünk bevételeit látva, nagyon jelentős bevételről esnek el a felsőoktatási intézmények. Azt is szeretném elmondani, hogy a nevelőtestületi továbbképzések ezt a problémát nem oldják meg, mert a szakvizsgás képzés bérfejlesztéssel járt, és minden egyéb olyan dolog, ami a pedagógusk jövőjét jelentheti, megkérdőjelezetté válik. A szakvizsgás képzéssel pedagógusoknak bérfejlesztés járt, kategóriaváltás. Számptalan olyan ponton érinti a költségvetés a közoktatást, a pedagógustársadalmat és minket is, ami számomra tényleg elkeserítő.

Még egyszer szeretném megerősíteni, amit János elmondott: ha valamire egy nemzet életében szükség van, az biztos az egészséges nemzet és a tudáson alapuló, értelmes nemzet. A költségvetésünk ezt a két területet oly mértékben sújtja, hogy én igazán még egyszer szeretném elmondani, csak így utólag fogalmazom meg, hogy az egész köznevelési tanácsi tevékenységünk, az eddigi pedagógusi törekvéseink is megkérdőjelezetté válnak. Számptalan érvet el tudok fogadni, de vannak dolgok, amiket nem lehet megindokolni. Ez pedig az, mert a gyerekekről szól az egész költségvetési módosítás, és az egész, minket érintő módosítás is. Ha nem étkeznek a gyerekek, nem lesznek egészségesek, ha nem neveljük őket, nem lesznek értelmesek. Annyi elvonás van ebben a törvénytervezetben, hogy egyszerűen nem is látom lemérhetőnek ennek a hatását a jövőre, még akkor sem, hogyha időlegesen lesznek ezek a felfüggesztések, meg ezek az elvonások.

Szeretnék kapcsolódni mindazokhoz, akik ennek a véleménynek a hívei, akik egyetértenek ezzel, hogy a közoktatást érintő költségvetési elvonásokat nagyon visszafogottan, elutasítóan kell fogadni.

Köszönöm szépen. Elnézést kérek, most pont a pedagógus-továbbképzésről is fogunk tárgyalni az Oktatási Hivatalban. Millió pénzt költöttünk el akkreditációkra. Kérdezem, mi lesz a pedagógus-továbbképzési akkreditációkkal? A felsőoktatási intézmények – más szervezetek is – akkreditáltattak sok programot, de egy pedagógus nem lesz, aki jelentkezne. Részt vettem az elmúlt héten több találkozón, pedagógusfórumon: vissza fognak lépni, nincs kedvük, nem fogják csinálni. Ott van a csodálatosan szép továbbképzési programok sora, amikkel nem tudom, hogy mit fogunk kezdeni.

Köszönöm szépen, elnézést kérek, elnök úr.

DR. SZEVEDY TAS: Nagyon röviden még a kibontakozó vita miatt két apróságot szerettem volna megjegyezni. Az egyik apróság, hogy amikor az alapnormatíva csökken, tudjuk, mennyire rétegzett és tagozódott a magyar közoktatás – Gyuri úgy fogalmazta, hogy a felét vagy jelentős részét még hozzá kell pótolni a normatívához, hogy a rendszer működjön. De ez nem úgy működik, hogy minden egyes iskolában 40-50 százalékkal egészül ki a normatíva, hanem egyes iskolákban nulla, másokban 100-150 százalékkal egészül ki. Az arány a grádus szerint még inkább növelheti a különbségeket. Csak arra az egy szempontra hívnám fel a figyelmet, hogy a legrosszabb helyzetűeknek lesz a legfájdalmasabb a csökkenés. Ahol 100 százalékkal, 50

százalékkal, 30 százalékkal egészül ki ez az állami támogatás, ott az lesz a kérdés, hogy tudja-e növelni a kiegészítést az önkormányzat, község, alapítvány, egyéb támogatók. Én azt érzem nagyon nagy kockázatnak ebben – és erre hívnám fel a figyelmet –, hogy aki szegény, az a legszegényebb egy olyan rendszerben, ahol csak az állam marad az egyetlenegy működtető vagy támogató.

A másik, amire felhívnám a figyelmet az előzőekhez kapcsolódva, hogy a tanári munkakörben valóban előírható, hogy a vizsgáztatási feladat munkaköri feladat, és így mindenféle normatíva megtakarítható ezen a területen, ha ez a helyzet. De akkor azzal is tisztában kell lenni, hogy egy tanári munkakör szakonként változó feladatot fog jelenteni: magyar, történelem, illetve kötelező érettségi tárgyaknál a tanár munkakör egy hónappal több feladatot jelent, mint a testnevelés, rajz, esetleg olyan tantárgy, ami nem érettségi tantárgy. *(Dr. Mihály Ottó: Ne válassza azt a szakot! – Közbeszólások.)* Jó, de nem lehet azonos munkakörben két- vagy háromféle munkaköri köteleességet előírni. És ehhez csak egy picit kiegészítés, hogy az emelt szintű érettségi vizsgánál évek óta már történelemből rendszeresen probléma, hogy nem a történelem érettségiztetésben és szakmában kiemelkedő kollégák vesznek részt, mert ez nem iskolai feladat, hanem az iskolából ki kell menni, hanem azok, akik elvállalják azért a pénzért. Ezt már senkinek nem lehet munkaköri feladatként előírni, hogy ő emelt szintű érettségiben vegyen részt, mert egyszerűen azt fogja mondani, hogy ha valami, hát az, hogy ő még ki is lépjen, és egy sokkal nehezebb érettségi feladatban vegyen részt – azért a történelmet említem, mert olyan mennyiségű javítási feladattal, olyan komoly munkával jár, hogy eleve húzódoznak tőle a tanárok. Ez ilyen apró részletgondokat is föl fog vetni.

Amit pedig Ottó a közalapítványokkal kapcsolatban mondott, van egy levelünk – talán elnök úr fogja még említeni –, messzemenőig támogatnám, ha lesz ehhez hozzászólás, hogy a közalapítványok ne lehetetlenüljenek el, ne szűnjön meg a közalapítványi utolsó szalmaszál, ami különösen a vidéki fejlesztések egyik alapja volt. Ebben tehát Ottó felvetését én is erősíteném.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Ha nincs több hozzászólásra jelentkező, parancsolj!

DR. SZÜDI JÁNOS: Elment Horn Gyuri, aki megadta a hangot... *(Kosinszky Zsuzsa: Visszajön máris, csak Mártával beszél.)*

ELNÖK: Szóljatok Horn Gyurinak, hogy jöjjön!

DR. MIHÁLY OTTÓ: Ha már megadta a hangot!

DR. SZÜDI JÁNOS: Én is szeretnék egy hangot adni. Ennek az országnak két hangja van – persze, lehet, hogy rosszul látom, mert ez az én szubjektív megítélésem: az állandó szomorúság és az állandó irigység. Én így látom, lehet, hogy rosszul. Mindenki szomorú évek óta. *(Horn György visszatér a terembe.)* Most is elhangzott, hogy szomorú a helyzet, meg tragikus a helyzet – én azt mondanám, hogy nehéz a helyzet. Ez majdnem ugyanaz, de kicsit más az attitűd.

Nem akarom vitatni, hogy nehéz a helyzet – mert az. Ottó el is mondta: egyetlenegy terület sem elégedett, ebből az következik, hogy arányosan mindenkinek össze kell húznia magát. Ahogy a minisztériumnak is – bár ez senkit nem érdekel –, mert itt sem rózsás a helyzet.

Én tehát úgy látom, hogy a helyzet nehéz, de nem szomorú, nem tragikus. Nehéz. De nem megoldhatatlan.

Beszéltünk az önkormányzati képviselőkkel is: más hozzáállást igényel, más szervezést igényel, más feladatellátást, ezt én nem vitatom.

Lehet azon vitatkozni, hogy hová tegyünk pénzt, csak tessék hozzátenni, hogy honnan. Mert egy dolog biztos, hogy a pénzügyi keretet nagyon nehéz lesz emelni. Ha valaki úgy ad be egy javaslatot, hogy innen tegyünk át oda, azt meg tudják fontolni. De nem más ágazatból, mert az sikertelen, azt mondani, hogy tegyünk át pénzt akárhonnan – nem gondolnám, hogy jegyzőkönyvbe kellene kerülnie... *(Közbeszólások, derűltség.)* Meg kell nézni.

Itt van leírva, mi hogyan változott. Az alapszabályok annyiban változott, amennyiben a terhek csökkentek. Tehát a járulék és EHO 27,5 milliárd forint, ami tényleg kikerült, mert azt nem is kell kifizetni, és levonták belőle a gyereklétszám-csökkenést meg a teljesítménymutatót. Ennyit valóban elvettek tőlünk. Hogy ez jó vagy nem, ezen lehet vitatkozni, de úgy próbálták összeállítani ezt a költségvetést, hogy lehetőség szerint ne a működést érintő alapszabályok csökkenjenek. Most épp a kollégiumtól vették el a legkevesebbet. Nem tudok mit mondani. A kollégiumtól tízezer forintot vettek el.

DR. CSEH SÁNDOR: 177-ről 165.

DR. SZÜDI JÁNOS: Ez pont az, amiről én beszéltem. Nem tudom, hogy ez sok vagy kevés. Nem értek hozzá, nem akarom azt állítani, hogy értek hozzá. Ennyit elvontak belőle, igen. De egy dolog nem változott – és ezt az önkormányzatoknak is el tudom mondani: a feladatellátás az önkormányzat kötelessége, neki kell megoldani..

Az volt a filozófia, hogy a normatíva tartalmazza a vizsga megszervezését is, és nem kell hozzá külön pénz. Lehet, hogy tévedtünk, mert el kellett volna venni az egészet – megfontolandó, és akkor oda kell tenni valahová. Erre nem tudok mit mondani.

Soha nem fedezte a vizsgát. Abban igazad van, Gyuri, hogy ez egy állami vizsga, és jó lenne, ha fedezné, de eddig mindig csak a vizsgaelnökök díját fedezte, nagyon szűken. Soha nem volt rá pénz. Kiszámoltuk: 5-6 milliárd forinttal állami vizsgává lehetne tenni, de senki nem mondta, hogy 5-6 milliárd forintot kapunk a vizsgák megszervezésére. Én egyet látok, egy dologban hiszek, és szeretnék optimista lenni. Azt hiszem, Sopronban voltam egy pedagógus-továbbképzésen – véletlenül, mert én voltam az előadó, csak előtte beültem –, és ott azt mondta a kolléganő, hogy mindig a dolog pozitív oldalát kell nézni. Ez annyira megragadott engem, hogy azóta mindig megpróbálom pozitívan szemlélni a dolgokat – pedig olyan nagyon sok vidámságra tényleg nincs ok. Most is azt gondolom, olyan nagy baj nem lesz.

Elhangzott az NFT-s pályázatok ügye. Ez ennyire nem egyszerű, mert nemcsak fejlesztés van, hanem beruházás is van, bővítés is. Amit nem kell beruházni, nem kell fejleszteni, azt át lehet csoportosítani a működtetésre. *(Közbeszólások.)* Dehogynem: ha nem kell kifestened saját pénzből az óvodádat, mert megnyerted a programot, akkor azt a pénzt, amit az óvodára kellene fordítani, oda tudod adni működésre. *(Horn György: Nem lehet – de ne vitassuk meg!)* Nyugodtan megvitatható. Ha van az önkormányzatnak ezer forintja, abból csinál egy költségvetést, és nem fog óvodát bővíteni, mert megkapja a pénzt.

DR. MIHÁLY OTTÓ: Azokra, akik ebben a rendszerben pályáznak, igaz ez a logika. Kapnak olyan pénzt, amit abban az évben rá kellene költeni – csak nem úgy szóródik.

DR. SZÜDI JÁNOS: Ez igaz, mert nincs szétszórva a pénz.

Nézzük a közalapítványt! A közalapítvány helyzete nagyon egyszerű: ha pénzt adtok neki, be kell zárni. Ugyanis elfogadták a költségvetési szervek jogállásáról szóló kitűnő törvényt, amiben az van benne, hogy ha a közalapítvány állami támogatása a nem tudom, hány százalékos arányt meghaladja, akkor a közalapítványt ez év valameddig meg kell szüntetni. Én azt gondolom, ezt ki kéne bekkelni, mert ezeknek a közalapítványoknak saját pénze egy fillér se. Ha most pénzt adunk neki, akkor júliusban meg kell szüntetni a törvény erejénél fogva. Ettől még adhatunk, de akkor nem lesz közalapítvány. Ilyen egyszerű tehát.

DR. MIHÁLY OTTÓ: Ne haragudj, hadd kérdezzek erre rá! Ez azt jelenti, hogy azok a közalapítványok, amelyek eddig lényegében állami...

DR. SZÜDI JÁNOS: Azokat meg kell szüntetni. Hogy ez jó vagy nem jó, azon lehet vitatkozni, de tény. Menjünk egy kicsit tovább.

Nem válaszolva, csak elmondom, hogy én miért nem vagyok annyira szomorú az egyházi ügyekben. Érdemes elgondolkozni. El lehet osztani a kiegészítő hozzájárulást hússzal, körülbelül ennyi jut egy gyerekre: 2 300 ezer osztva hússzal, az 115 ezer – ennyi jut egy gyerekre. Azt mondta Gyuri, nem vitatkozom vele, hogy ez körülbelül negyven százaléka a működésnek. Ha ehhez hozzáteszünk 190 ezer forintot, ki lehet számolni, akkor ez hány százalékban biztosítja vagy nem biztosítja az egyházi intézmények működését. Gyenge voltam matekból...

De a számítások nem önkényesek, nem úgy van, hogy a hasunkra ütünk, és 190 ezer forint! Ennek megvan a módszere. Az önkormányzati ráfordításokat kell alapul venni. Azt kell mondanom, hogy egy nagyon rossz és szabályozatlan módszer, mert nem tudták négy év alatt szabályozni. Csak egyet mondok: az önkormányzat felvesz hitelt, hogy működtesse az iskoláit, és ezt be kell tudni az egyházi kiegészítő hozzájárulás alapjába. Ez biztosan nagyon igazságos – én ezt sem akarom megvitatni. *(Közbeszólás.)* Felvesz az önkormányzat iksz összegű hitelt, mert nincs pénze, és ezt bele kell számolni ebbe az alapba. De rendben van, így szól a vatikáni szerződés.

Az idén ez a 190 ezer forint azért jött ki, mert tavaly nem tudták kimutatni, mennyi az az EU-s forrás, amennyi leosztásra került az önkormányzatokhoz – itt a PHARE-programokra tessék gondolni! Mindent be kellett számítani – holott a vatikáni szerződés meg az egyházfinanszírozás azt mondja, hogy le kell vonni azokat a támogatásokat, amelyekhez az egyházak is hozzájuthattak. Ennyi történt.

Nem akarom végigvitatni, mert az egyházakkal nincs jogom egyeztetni. Semmi mást nem csináltunk, mint összeadtuk a pályázati pénzeket, az egyéb pénzeket, így jött ki a 190 ezer forint, aminek a célja kompenzálni az önkormányzatok hiányzó pénzét. Hogy ez hogy fog alakulni, nem tudom, de jelen pillanatban ez egy tételes számítás, több kilométeres papíron, PM-kimutatásokon. Mi ettől nem tudunk eltérni. Amit ki lehetett számolni, azt adtuk ki. *(Dr. Závodszy Géza: Jó, hát ez egy információ, aminek eddig nem voltam birtokában, hogy hogy jött ki.)* Össze kellett adni a dolgokat.

Kérdeztétek, minek van prioritása. Hadd legyek nagyképű: azt hiszem, az ország gazdaságának. Ez a költségvetés nem tud mást csinálni – hogy jó vagy nem jó, erre nem tudok mit mondani.

Elhangzott a minőség meg egyéb dolgok. Szerintem semmit nem kell elhalasztani. Vannak olyan pályázatok – tudom, hogy megint nem szétszórt pályázat, igen, több száz, inkább több ezer iskola van benne –, amiket úgy sikerült megkonstruálni – Sajnos, Mártának el kellett mennie máshová, különben elmondaná –, hogy 7 milliárd 600 millió forintot talál a honlapunkon, kifejezetten a felsőoktatási továbbképzés támogatására. Biztosan nagyon kevés, próbálják megpályázni.

Tudom, hogy senki nem érdekelt semmiben, mert most is voltam előadó – én is megyek, hogy halljam, és elmondják a véleményüket, aminek én nagyon örülök, mindig szívesen fogadom –, ahol egy 300 fős előadáson elmondták nekem, mennyire lebecsüljük a pedagógusdiplomát, mert benne van a törvényben, hogy a nem szakrendszerű oktatásban le-föl az taníthat, aki továbbképzésben vesz részt. Engem az szomorított el, hogy elmondtam a véleményem, és senki nem állt föl a háromszáz fős közönségből. Ez egy kicsit elkésérített. Ugyanis az én diplomám egy kutyagumit nem érne, ha harminc éve nem tanulnék állandóan. Az utolsó törvényt semmisítették meg, a Ptk.-t, amit én még tanultam az egyetemen. Ez volt az utolsó, amit még tanultam. Ha én is azt mondanám, hogy nekem van egy diplomám, akkor minek tanulni, hát, elég nagy bajban lennék... Azt gondolom, tanulni sosem fölösleges.

Nagyon bízom abban, hogy egyetlen program sem fog megállni, a minőség sem, és azt gondolom, hogy egyébként nem az intézmények lesznek bajban, hanem a fenntartók. Mert a feladatok megmaradtak, a fenntartó finanszírozási kötelezettsége megmaradt, és azt remélem, hogy az önkormányzatok megtalálják a lehető legjobb megoldást.

Valaki fölvetette a tehetséggondozást. Erre momentán még pénz is lesz. Van a fejezetünkben egy nem túl nagy összeg – 450 millió forint –, a jövő évben a szakképzési alapból beállítottam 1 milliárd valamennyit, tehát azt gondolom, a tehetséggondozó program el tud indulni.

Általánosságban ennyit tudtam elmondani. Tényleg megértve, hogy nagyon rossz a normatívák csökkenése, nem öröm ezt elolvasni, de én azt hiszem, hogy odafigyeléssel, közös együttműködéssel meg lehet oldani a jövő évet. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én is köszönöm. Milyen lesz a kommunikációja ennek, van-e valami elképzelés arról, hogy ezek a változások hogyan tálalódnak a pedagógusoknak.

DR. SZÜDI JÁNOS: Szerintem a pedagógusok ezt tudják, mert látják a költségvetést, és értik, hogy ez mit jelent. A kommunikáció kifejezetten nem a mi asztalunk. Én csak pozitív üzeneteket tudok küldeni mindenkinek. Nem tudok mit mondani. A feleségem orvos: nem emelték a fizetését, és nem kap hálapénzt, mert pszichiáter, de nem jut eszébe azért otthagyni. Én erre nem tudok mást válaszolni. Az ország nehéz helyzetben van, és ha nincs összefogás, akkor nem is fog ebből kikerülni. El lehet kezdeni vitatkozni, miért van nehéz helyzetben, ki hibázott, meg ki nem – én ebbe természetesen nem szeretnék belemenni, hiszen ez egy 20-25 éve probléma, és elég sokan tévedtek, mindenki akinek módja volt dönteni. Én azt látom csak – és ezt el tudom fogadni, bár nem vagyok közgazdász, és itt a marxista politikai gazdaságtant nem lehet alkalmazni –, hogy valamit kell tenni.

Köszönöm.

ELNÖK: Mi is köszönjük. Még egy utolsó kérdés. A most elhangzott észrevételek alapján elképzelhető-e bizonyos módosítás, vagy ezek a vitáink pusztán eszmei jellegűek?

DR. SZÜDI JÁNOS: Minden elképzelhető.

ELNÖK: Nahalka!

DR. NAHALKA ISTVÁN: Számomra van egy olyan kérdés, ami abszolút ténykérdés, és ha az OKNT esetleg akar állást foglalni, akkor jól tudjon állást foglalni, tisztázni kellene. Horn György azt mondta, hogy az alapszabályból kifejezetten kivesz pénzt az előző évhez képest ez a mostani költségvetés, Szüdi Jánostól pedig azt hallottuk, hogy csak a természetes csökkenések vannak.

DR. SZÜDI JÁNOS: Ezt állítom.

DR. NAHALKA ISTVÁN: Ezt nem lehetne tisztázni? Mert ez érinti az az alapvető állásfoglalásunkat is, amit a múltkor megfogalmaztunk.

DR. SZÜDI JÁNOS: Nálam van itt egy papír, amelyet Bencze Mártától kaptam. Ezt tudom megmutatni. Márta most nem tudott eljönni, nem tud engem megerősíteni, de miután ugyanezt elmondta a Közoktatás-politikai Tanács ülésén, kértem, adja már ide, hogy kicsit tudjak puskázni. Ezért tudtam elhozni magammal. Oda tudom adni, és ebben ő levezeti.

DR. MIHÁLY OTTÓ: Nem mindenki tudja, Bencze Márta kicsoda.

HORN GYÖRGY: Sok éve a Pénzügyminisztériumban...

DR. SZÜDI JÁNOS: Bocsánat, azt hittem, őt már mindenki ismeri. Bár szerintem valóban mindenki ismeri, akinek pénzügyi gondjai voltak.

ELNÖK: Horn Gyuri!

HORN GYÖRGY: Még egyszer szeretném elismételni az eredeti mondatot:

A költségvetés – nem tudom, mindenki tudja-e – tanévre finanszírozza az oktatást, szemben minden mással. Négy plusz nyolc hónapos felállásban tehát. Tavaly a 2009 szeptemberében kezdődő négy hónapra már csökkent a normatíva, tekintettel a társadalombiztosítási járulék csökkentésére. A társadalombiztosítási járuléknak ez a csökkenése januárban már nem jelent az egész közoktatásban jelentős változást, merthogy itt a bérminimum kétszeresére vonatkozott, és a pedagógusok az egész rendszerben nagyon-nagyon sokan ezt a szintet érintik. Magyarul: még egyszer elvonásra kerül. Lehet, hogy nem pont ekkora mértékben, ezt nem tudom, mert nekem nincsenek ilyen számításaim, de a hivatkozás legalábbis másodszor vonatkozik olyasmire, amire egyszer már elvonták a pénzt. Ez volt az én alapállításom.

Én nem vagyok pénzügyminisztériumi ember, nincsenek számításaim, csak azt mondom, hogy ez a kommunikációban már megjelent – és csökkent is.

DR. SZENES GYÖRGY: Csak egy nagyon rövid hozzászólás. Sok mindenben akceptálhatóak az államtitkár úr által elmondott dolgok. Egy dolog van, amit Ottó is említett,

ugyanezt a dolgot fűjjük: a közalapítvány témája. Számomra teljesen ismeretlen volt, hogy ha állami normatívát kapnak, akkor meg kell szüntetni a közalapítványt. Ez azt jelenti, hogy meg kell szüntetni az összeset? Vidéki, megyei, fővárosi fenntartásút?

DR. SZEVEDY TAS: Azt jelenti, mert állami normatívából működtek.

DR. SZÜDI JÁNOS: A költségvetési szervek jogállásáról szóló törvény – ha be akarsz lépni a jogtárba, akkor az Áht.-val együtt módosították, tehát a közlönyállapotba kell belépni...
(Közbeszólások.)

HORN GYÖRGY: Ez például érinti az Oktatásért Közalapítványt is?

DR. SZÜDI JÁNOS: Igen.

DR. MIHÁLY OTTÓ: Ez független mindentől.

HORN GYÖRGY: De ez kormányalapítvány és az egyetlen a közoktatásnak.

DR. SZÜDI JÁNOS: Remélem, elfogadják, a szakképzési alapból próbáltunk olyan pénzeket odatenni...

HORN GYÖRGY: A szakképzési alapot minek tekinti?

DR. SZÜDI JÁNOS: Remélem, olyannak, ami nem...

DR. SZILÁGYI JÁNOS: Azt cégek fizetik be, nem állami.

HORN GYÖRGY: De a központba, adóként, és törvény rendezi az oda való fizetést.

DR. NAHALKA ISTVÁN: Akkor az közpénz.

DR. SZEVEDY TAS: A rendelkezés megszünteti az alapvetően állami forrásból működő közalapítványi formát. Csak erre nem figyelt föl senki. Majd most fog...

Nagyon örülök, hogy nem olyan keserűséggel kell elmennünk, mint amivel jöttünk, tehát van optimizmus a költségvetés lehetőségében, de egy dolog változatlanul aggaszt. A változások, elvonások csak a csökkenő létszám vonatkozásában érintik, de ne felejtjük el, hogy ez a csökkenő létszám egy iskola esetében a normatívaváltozással az iskola létét is jelenti. Ez a folyamat az elmúlt években évi 100-150 iskola megszűnésével járt együtt, és biztos, hogy folytatja egy ilyen csökkentés, még akkor is, hogyha ennek a valódi indoka a gyereklétszám csökkenése, és semmi nagyobb esemény nem történik, csak komolyan vesszük azt, hogy ha nincs gyerek, nincs finanszírozás. Ennek a környezete az, hogy ha nincs gyerek, nincs finanszírozás, akkor nincs iskola és nincs fizetés az ott dolgozó tanároknak.

ELNÖK: Fordítanám: ha nincs gyerek, nincs iskola, és így nincs finanszírozás. Tehát nem a finanszírozás elvonása szüntet meg az iskolát.

DR. SZEVEDY TAS: Ez csak a vége annak a gondolatmenetnek, hogy „csak” a létszám.
Köszönöm.

ELNÖK: Azt hiszem, hogy ennek az eszmecserének a végére értünk, a jegyzőkönyv rögzíteni fogja az álláspontunkat, vagy az egyes álláspontokat, kritikai észrevételeket.
Nagyon köszönöm Szüdi János részvételét.

DR. SZÜDI JÁNOS: Örülök, hogy ide jöhettek, elmondhattam egy hasznosnak vélt mondatomat, hogy nem szomorkodni kell, hanem tenni.

ELNÖK: Ezt én most hazaviszem, mint eszmei töltelék - a mai ülést bezárom.

(Az ülés végének időpontja: 13 óra 19 perc)